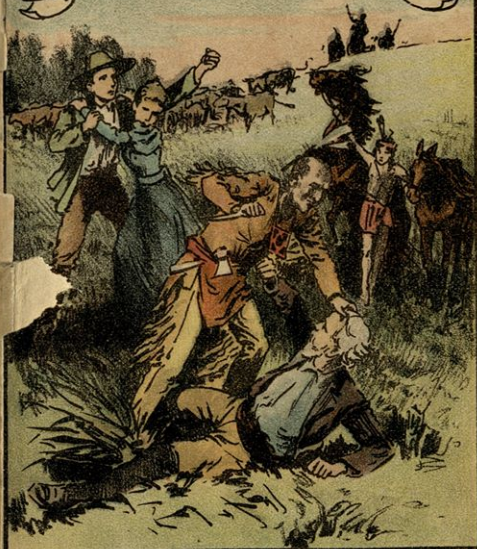

419, VII, C, g.

43
1902

NA PRERIJI.

Jezen zgrabi divjak starca za redke lase, kar se zasliši
dolgo, hreščeče kričanje.

Natanael Bumppo.

Angleški spisal

J. F. Cooper.

V.

Na preriji.

Povest, predelana za mladino.

V Ljubljani.

Založil Janez Giontini.

1901.

03 0002528

Natisnil Ant. Slatnar v Kamniku.

Prvo poglavje.

Leta 1803. so se daljnje krajine, ki so prej pripadale Francoski Lujzijani, spojile z Združenimi državami, in leto dni kesneje so priseljenci kar tolpomoma vreli v novo pokrajino.

Jeseni je bilo, in listje je odletavalo z drevja, ko se je po brezkončni preriji onostran reke Mississippija pomikala dolga vrsta voz z domačim orodjem. Bili so priseljenci, ki so gnali s seboj tudi nekaj ovac in goveje živine proti zapadu.

Kolesa so ropotala po trdih tleh, na katerih niso vozovi in živali puščali drugih sledov kakor posamične bilke vele, razhojene trave.

Načelnik tega krdela, v katerem je bilo z ženskami in otroki vred kakih dvajset ljudi, je bil mož že čez srednja leta, vendar še gibčen in krepak. Bil je nekamo sirovega obraza, oblečen pa precej lišpavo. Tako je imel mesto običnega pasu iz jelenje kože obledel svilnat trak kričeče barve; roženi ročnik njegovega lovskega noža je bil obložen s srebrnimi ploščami, kapa pa obšita z najdragocenejšo kunjino kožu-

hovino. Gombi na zamazani suknji so bili pozlačeni, kopito njegove puške je bilo iz maha-gonovine, in tri srebrne verižice so mu žvenketale na prsih. Črez levo ramo je imel obešeno lovsko torbo, puško in rog za smodnik, na desni pa svetlo sekiro.

Mladi možje, stopajoči za njim, so bili razen dveh starejših mož takisto opremljeni, in na obrazu jim je bilo videti, da pripadajo isti družini.

V družbi sta bili samo dve ženski, ena starejša, nagubanega čela, mati večini teh izseljencev, druga pa je bila deklica kakih osemnajst let, ki je očitno pripadala boljšemu stanu.

Tako je tolpa hodila do večera. Ko pa je solnce zahajalo, je stopil vodnik na grič, da bi si kje izbral primerno ležišče. Ali nikjer ni bilo videti kaj pripravnega. Že je nejevoljen stopal nizdol, ko ga je spremljevalec opozoril na človeško postavo, ki se je v žareči zarji ostro črtala na obzorju. Za vsak slučaj si možje pripravijo puške, in potem se vse krdelo napoti naravnost proti onemu človeku.

Prišedši dosti blizu, ugledajo starega moža, kateremu je bilo izvestno že nad osemdeset let, pa je bil videti še dosti krepak. Oblečen je bil večinoma v živalske kože, katerih dlaka je bila obrnjena na zunanjo stran. Črez pleča je imel

lovsko torbo in rog za smodnik, opiral pa se je na nenavadno dolgo puško.

Zdajci se dvigne ob njem velik, suh, brez-zob pes ter zarenči na potnike.

„Mir, Hektor!“ reče njegov gospodar z nekamo zamolklim glasom, že drhtečim od starosti.

„Čujte“, povzame vodnik, „ali mi pač morete povedati, kje bi lahko prenočili za silo?“

„Ali je dežela že tako preobljudena onostran velike reke?“ vpraša starec slovesno, „ali zakaj vidim tukaj bele obraze?“

„Za tiste ni preobljudena, ki imajo kaj denarja. Mislim, da ste priseljenec kakor mi, in zato nam menda ne boste odbili pojasnila, ki vas nič ne stane. Dober svet v preriji baje ni predrag.“

„Svèt je dolg, ki ga mora starost plačevati mladini. Kaj bi radi?“

„Kje bi prenočili in kje dobim sladko vodo in travo za svojo živino.“

„Pojdite z mano, in pokažem vam oboje, ampak dosti več vam ne morem ponujati na tem pustem travniku.“

Rekši vrže starec težko puško lahkotno na rame in se napoti po položju proti nižjim tlem. Tam je šumljal bister studenec in se z drugimi

vodicami družil v majhen potok, ob katerem je rasla sočna trava.

„Tu je dobro“, reče vodnik, in vsa družba se ustavi. Nekateri možje se nato lotijo dreves in jih kaj skoro posekajo nekaj, da bi si napravili drv. Starec jih je gledal molče, naposled pa se je z bolestnim pogledom ozrl na izsekani prostor in se godrnjaje obrnil.

Ko so možje dovršili svoj posel, so eden voz, ki je bil pokrit z veliko, platneno plahto, potisnili h gošči in tam zabili več kolov v zemljo, nanje pa pripeli vrvi, držeče plahto, tako da je nastal kaj ugoden šotor. Voz so nato potegnili na plano in z njega prinesli nekaj lahkega orodja v šotor.

Starec je nekamo radoveden ogledoval vse te priprave. Naposled se približa šotoru, da bi skozi odstrto gubo pogledal vanj. Zdajci pa začuti težko roko na rami, in nekdo ga precej siloma pahne od šotora.

„Star pregovor pravi: Kar te ne peče, ne gasi“, se zajedno začuje precej osoren glas.

„No,“ odgovori stari mož, „ljudje prinašajo pač malokdaj kaj na prerijo, kar naj bi ostalo skrito. Nič hudega nisem mislil.“ Rekši stopi k naseljencem, ki so že začeli kuhati. Ko je stal tamkaj, je za njim zaklical vodnik ime Ellen

Wade. Že omenjena mlada deklica nato vstane od ognja in odhiti kakor antilopa v šotor.

V tem se je bilo že popolnoma stemnilo, in mati vse družine je vriščeč zaklicala, da je večerja skuhana. Na ta poziv stopi vodnik iz šotora in povabi starega tujca, naj prisede k večerji.

„Hvala, prijatelj“, reče neznanec, „sem že. Če pa hočete, prisedem k vam, zakaj dolgo je že, kar nisem videl ljudi svoje barve.“

„Tedaj ste pač naseljeni v tem kraju?“

„Res da živim tu že dokaj let, ampak naseljenec nisem, ker malokdaj mesec dni bivam na istem kraju.“

„Ali ste lovec? Vaša oprava ni ravno najboljša za tak posel.“

„I, seveda, stara je že kakor jaz sam. Pa tudi nisem pravzaprav lovec, ampak ne dosti več nego samostrinar.“

„Tedaj imate gotovo dosti kožic?“

„Ne da bi dejal. V mojih letih je jed in obleka vse, česar potrebuje človek. Lovim le toliko, kolikor mi je nujno treba, in časih zamenjam svoje kože za rog smodnika ali kos svinca.“

„Menda niste iz teh krajev?“

„Ne, porodil sem se ob morju. Vi pa greste bržkone dalje na zapad, dokler ne najdete kraja, primernega za naselitev?“

„Dotlej pojdem, dokler ne bodem imel vzroka obstati ali pa se vrniti“, reče vodnik osorno ter obenem vstane. Drugi so tudi vstali in šli spat, starec pa se je brez slovesa poslovil od njih. Nekaj časa je hodil brez določenega namena, potem pa se je ustavil pod nizkim gričem, se oprl ob puško in se globoko zamislil. Zdajci pa se vzdrami, ko pes rahlo zarenči.

„Kaj pa je, Hektor? Je li, mladi jeleni se igrajo vpričo naju, in čudiš se, da se še ne menijo za dve zmučeni stvari, kakršni sva midva.“

Pes zacvili, njegov gospodar pa se ozre tja, kamor je pes upiral oči. Zdajci zapazi človeško podobo, ki je obstala kakor neodločena. „Pojdite bliže,“ jej zakliče. „Bati se vam ni treba.“

Nato se tista postava približa, starec pa jo spozna za deklico, ki so jo bili v šotoru imenovali Ellen Wade.

„Mislila sem že, da ste odšli dalje in da vas ne ugledam nikoli več,“ deje deklica ter se plašna ozre.

„Nič se me ne bojte. Toda povejte, zakaj se upate v pustinja, kamor stopajo le močni ljudje? Oče bode v skrbah zaradi vas.“

„Oče!“ vzklikne deklica, „očeta nimam. Ali povejte mi, stari mož, ali ste res kar sami na preriji?“

„Na stotine, na tisoče pravih lastnikov te dežele se potika po preriji, toda le malo naše barve.“

„Kaj niste srečali nobenih belcev razen nas?“

„Že dolgo ne. Ali Hektor, kaj je zopet?“ pristavi starec, ko pes novič zarenči. „Pes nekaj voha; časih prihajajo črni medvedje z gorá do semkaj. Pa nič se ne bojte.“

Zdajci pa ugledata drugo človeško postavo. Prihajala je z nasprotne strani od taborišča.

„Sodeč po težkih korakih, bi ga imel za belca,“ reče starec in dvigne puško. „Vselej je dobro, ako je človek pripravljen na nepričakovan napad.“

„Za Boga, ne streljajte! Morda je prijatelj!“

„Prijateljev ni dosti tukaj.“

„Pošten mož je in ne preži po tujem imetju.“

„Torej ga poznate?“ vpraša starec osupel ter bistro upre oči na prihajajočega moža. Začuvši prihajajoče korake, se je pes počasi plazil k tujcu kakor panter, ki se pripravlja na skok.

„Pokličite psa nazaj!“ se začuje sedaj lepo zvoneč, prijazen glas. „Pse imam rad, in žal bi mi bilo, ako bi mu moral storiti kaj žalega.“

„Ali čuješ, Hektor? Pridi sem, stari dečko, vi pa, prijatelj, bodite brez skrbi, zakaj pes nima več zob.“

Tujec se hitro približa, pomembno pogleda deklico in se nato nepotrpežljivo obrne k starcu.

„Iz katerega oblaka pa ste padli, dobri, stari mož?“ deje prikupno. „Ali živite tukaj?“

„Takisto bi vas vprašal sam. Moj dom ni daleč odtod.“

„Nič ne vprašujte, dokler ne končam. Kaj pa lovite tukaj v mesečini? Bivolov pač ni moči streljati ob taki uri.“

„Prihajam od taborišča potnikov, ki so tam spodaj, in se vračam v svojo kočo.“

„Deklico pa ste vzeli s seboj, da bi vam kazala pot, je li?“

„O kaj še! Srečal sem jo slučajno kakor vas. Če vam ni všeč, da sem tukaj, kar povejte, pa grem.“

„Umiri se, Pavel. Ta pošteni samostrinar ni nevaren.“

„Samostrinar ste? Dajte mi roko, oče, najin obrt naju bo združil.“

„Kakšen obrt pa imate?“

„Kaj bi se delal boljšega, nego sem! Če mi medved preteče pot, je moj, jelen me že sluti od daleč, in kar se tiče bivolov, stari prijatelj, sem jih pobil že več nego največji mesar v vsem Kentuckyju.“

Starčeve oči se zasvetijo od radosti. „Torej ste strelec? Ali imate trdno roko in hitro oko?“

„Hotel bi, da je poldne in da bi videla jato črnih rac ali labodov, letečih proti jugu. Izbrali bi si kateregakoli ptiča, in rog za smodnik bi zastavil, da ga ustrelim.“

„Tedaj ste lovec po mojem okusu,“ reče starec z veselim pogledom. „Toda povejte mi, ali ste kdaj zadeli bežečega jelena ravno med rogovje? — Mir, Hektor! — Staremu dečku prihaja kar gorko, kadar čuje kaj o divjačini. Ali ste kdaj zadeli žival v skoku?“

„Prav tako bi me lahko vprašali, ali sem kdaj jedel divjačino.“

„O, dolgo, srečno in pravično življenje imate pred seboj! Glejte, star sem, toda če bi si še enkrat imel izvoliti poklic in bi imel dvajset let, pa bi dejal, da bodem lovec, in šel bi v pustinja — toda recite mi, kaj delate s kožami?“

„Streljam samo, kadar potrebujem pečenke, ostanek prepuščam prerijskim volkovom. Držim se svojega poklica, in ta mi nosi več nego trgovina s kožuhovino.“

Rekši sname majhno škatljo z vratu, jo odpre in pokaže starcu. Prijeten duh po medu mu udari naproti.

„Torej lovite čebele?“ reče starec presenečen. „To bi se pač izplačalo ob mejah, ampak na preriji se ne.“

„Tega ne umejete. Toda pridi, Ellen, ali naj greva k tvojemu stricu?“

„Kako vendar moreš misliti na to! Saj vendar poznaš nevarnost.“

„Ali je kaj storil, česar bi ga bilo sram?“

„Bog ne daj, pa je vendar vzrok, da se zdaj ne sme dati videti.“

Zdajci vstane pes in jame vohati po zraku, kakor bi čutil še koga drugega.

„Kaj pa je, Hektor?“ reče starec.

Pes tiho zarenči in počene v travo.

„Nevarnost čuti, sami nismo,“ dé starec, pes pa v tem dolgo zatuli. „Če me hočeta slušati, vrnita se nemudoma v taborišče!“

„Čuj!“ vzklikne mladi mož in prime deklico za roko. „Zdi se mi, da slišim topot bivolske črede, ki divja semkaj kakor tisoč vragov.“

„Motite se,“ odgovori starec, ko je precej časa poslušal. „Skoki so prerredni za bivole, ki jih kdo lovi. Zdaj so na tleh v visoki travi — zdaj zopet na višavi — vidim jih — krdelo krvoločnih Siousov je — poznam jih po tem, da jezdiijo tako nerodno.“

„Siouxi ali vragi, kdo bi se jih bal! Saj imate puško, starec —“

„Dol v travo,“ šepne oni. „Dol, če ljubite življenje! Niti ni časa bežati niti nas ni toliko, da bi se bîli.“

Visoka trava je vse tri skrila toliko, da jih ni bilo moči zapaziti v mesečini. Zdajci že privihrajo divjaki mimo njih; bilo jih je kakih trideset. Hiteli so, kakor je bilo videti, proti taborišču. Ali hipoma se vrnejo ter odjahajo na majhno višino, kakor bi hoteli pregledati okolico. Nekateri so razjahali, drugi so jezdili semtertja, kakor bi kaj iskali. Naposled pozove močen Indijanec, njih načelnik, vse skupaj na posvet, in zbero se nedaleč od tod, kjer so ležali stari lovec, Pavel in Ellen. Pavel počasi vzdigne puško, da bi ustrelil, ali starec mu jo siloma potisne na tla.

„Planiva nanje in pokaževa jim, da sva moža!“ dé mladi mož odločno. Ali toliko da izgovori, začuti težko roko na ramenu in ugleda mračnega Indijanca pred sabo. Mladenič pa se ni hotel vdati kar tako. Plane pokonci in na vso moč prime nasprotnika. Ali zdajci ga oklene starec tako krepko, da se ne more geniti. Preden pa je utegnil pozvati tovariša na odgovor zaradi navideznega izdajstva, je vse tri že obkolilo kakih dvanajst Siouxov. Bili so ujeti.

Drugo poglavje.

Siouxi so še dandanes najbolj izdajsko in najnevarnejše indijansko pleme. Stari lovec jih je poznal predobro, da bi se jim bil upiral. Radovoljno jim je dal vse, kar je vzbujalo njih pohlepnost, in opomnil tudi Pavla, naj jim izroči kar ima, da otme sebe in deklico. Jetniki pa so lahko poznali iz resnosti in iz ljutega govorjenja indijanske tolpe, da imajo važnejši posel.

„Bojim se, da se ne pridreve v vaše taborišče,“ šepne starec deklici, „in tudi ne verjamem, da bi opustili sled.“

„Oprostil bi jim kaj rad,“ dé Pavel ne brez grenkote, „če bi hoteli pognati rod potujočega Ismaela v Skalnato gorovje!“

„Pavel, prosim te, potrpi,“ reče deklica. „Oče, povejte, ali ne moremo storiti ničesar, da bi jih oteli?“

„Zakričal bi lahko, da bi se čulo miljo daleč,“ reče mladi mož.

„In potem bi dobili kaj po glavi,“ meni starec. „Ne, zvijača proti zvijači, sicer umore ti

psi vso družino. Ta je močna in dobro oborožena, ali mislite, da bi se lotila boja?"

„Nihče ne more reči, da sem prijatelj Ismaelu in njegovim vdanim sinovom, vendar priznavam, da imajo več poguma nego sploh kdaj družina, ki je prišla iz Kentuckyja. To je zarod silnih kosti —“

„Tiho sedaj, divjaki so se domenili.“

Indijanci poskačejo s konj, izroče živali in jetnike nekaterim stražnikom in se razkrope na vse strani. Mine pol ure, ne da bi se bil pričel naskok. Naposled se vrne nekaj Indijancev; bili pa so videti tako čmerni kakor ljudje, katerim se je kaj ponesrečilo.

„Zdaj smo mi na vrsti,“ reče starec, videč, da prihaja eden izmed Indijancev k njim.

„Ali so bledoličniki použili svojega bivola, da prihajajo na lovišča pawneeška?“ vpraša divjak.

„Moja pravica je prav tako dobra kakor vaša,“ odgovori starec hladnokrven, „pa ne bom govoril o njej. Pawneejci so bratje belcem, toda Siouxi se ne smejo pokazati v njih vaseh.“

„Dakotahci so možje in ne poznajo strahu!“ vzklikne divjak ljuto, uporabivši ime, na katero je bilo njegovo pleme najbolj ponosno. „Povej, kaj vas je zaneslo semkaj, daleč od vasi belo-kožcev?“

„Naj pridejo vaši glavarji, in moja usta ne bodo zaprta.“

„Weucha je glavar,“ odgovori divjak užaljen.

„Ali sem tak glupec, da ne bi spoznal tvoje laži? Pojdi, noč je, in zato ne vidiš, da so moji lasje sivi.“

Boječ se, da ne bi prišel pravi glavar, čigar ime so prav sedaj klicali od vseh strani, se divjak umakne. Komaj pa izgine v temi, stopi vojščak silne rasti in ponosnega vedenja med jetnike.

„Zemlja je velika,“ povzame glavar. „Čemu prihajajo bledoličniki na lovišča rdečih mož?“

„Nekateri izmed njih so čuli, da potrebujejo njih prijatelji po prerijah marsičesa, in so se prišli prepričat, ali je to res.“

„Torej pokažite mojim mladim ljudem kraj, kjer ste skrili svoje breme, preden ga najdejo Pawneeji.“

„Sedaj je noč, in pot je nevarna,“ odgovori starec, „ukaži svojim vojščakom, naj prižgo ogenj, in kadar solnce zopet vzide, hočemo govoriti z vami.“

Nezadovoljni so zagodrnjali.

„Vem, da je moj prijatelj bogat,“ odgovori glavar. „Njegovi vojščaki so se utaborili nedaleč odtod, in več konj ima s seboj, nego imajo rdeči možje psov. Povej mi, kdo so bledoličniki tam poleg posekanih dreves?“

Rekši pokaže glavar na taborišče Ismaelovo.

„Če pravi moj brat, da so se ustanovili bledoličniki na preriji, je morda že res. Razpošljite mlade može, da vprašajo, čemu so tukaj. Vsak bledoličnik ima jezik, da govori.“

„Dakotahci so pametno pleme, in Mahtorec je njih glavar,“ reče Indijanec z zvitim nasmehom. „Tujcev ne bo nagovoril, da bi se mu odzvali s puškami. Šepnil jim bode nekaj rahlo na uho.“

Rekši ukaže glavar, naj se odpravijo proti taborišču. Blizu grmovja, ob katerem je spala Ismaelova družba, se ustavijo. Konje izroče tistim, ki so že prej stražili jetnike, in Samostrinar spozna dokaj nejevoljen, da je Weucha med njimi. Le-ta zavihti sekiro in tako namigne jetnikom, kaj jih čaka, če bi dali najmanjši glas od sebe.

Mahtorec razpošlje vojščake na različne strani, sam pa obdrži samo dva ter se ž njima napoti proti taborišču. Lahko so si ogledali, koliko imajo priseljenci branil, ker so vsi spali. Nato ukaže spremljevalcema, naj ostaneta mirna, in se sam splazi naravnost v šotor. Tako dospe naposled do Ismaela samega. Precej dolgo je stal poleg spečega moža in premišljal, ali ne bi mu potisnil noža v srce. Zdajci pa se Ismael na pol speč obrne in osorno vpraša, kdo je.

Mahtorec izpriča vso lokavost in hladnokrvnost indijansko. Zamrmra nekaj kakor kdo, ki je še ves zaspan, se nedaleč od Ismaela vrže na tla ter obleži popolnoma miren. Ismael zatisne oči in precej zopet zaspi. Šele zdaj vstane Indijanec, ki je bil v tem že osnoval načrt, kako bi si prisvojil vse taborišče. Splazi se do ograje, kjer so bile zaprte živali. Tam natančno pregleda zlasti tovarno živino. Bilo mu je vse tako po godu, da je komaj premagoval svoje veselje.

Mirno je bilo po preriji kakor v grobu, ko je glavar izvrševal svoj posel. Njegovi vojščaki so bili v tem potrpežljivo na preži ter čakali znamenja za naskok. Jetniki seveda niso vedeli ničesar o tem, kaj počenja glavar. Weucha pa je čutil veselje, da je mučil starega lovca s pikrimi besedami.

„Če Dakotahcem bledoličniki pogube velikega glavarja, umre vse, staro in mlado,“ mu šepne na uho.

„Življenje nam je podaril Wahcondah,“ odgovori starec mirno. „Njegovim zakonom se mora klanjati tako beli kakor rdeči mož.“

Jezen zgrabi divjak starca za redke lase, kar se zasliši dolgo, vriščeče kričanje.

Pavel plane ves iz sebe po konci. „Zdaj pa le nanje, stari Ismael, treba je pokazati kri

kentuško! Streljajte, fantje, pa nizko, zakaj rdečeokožci leže na tleh.“

Ali njegovega klica ni bilo čuti iz krika petdeset Indijancev. V tem vrišču se zasliši hrup, kakor bi divjala čreda bivolov, in precej nato pridere vsa živina iz Ismaelovega taborišča.

„To je zopet takšno indijansko lopovstvo!“ reče stari lovec, ko preplašene živali prigrme mimo njega. Indijanske konje so stražniki pridržavali le siloma. Ta trenotek porabi starec. Odločen izvije Weuchi nož iz rok in zdajci prereže usnjati jermen, s katerim so bili zvezani konji. Rezgetaje od veselja in strahu, se razkrope na vse strani.

Razkačen se obrne Weucha proti drznemu belcu in seže po sekiri. In vendar se mu v istem hipu oči željno upro na bežeče govedo. Želja po plenu zmaga željo po osveti, in tako se precej pridruži tovarišem. Starec je s tihim smehom gledal za njim.

„Za konji hiti, kakor bi njegovi dve nogi vzmogli več nego štiri, in vendar bodo ti rdeči vragi zopet dobili vsako kopito, preden mine dan. Ali Ismael je zadnjič videl svojo živino.“

„Dejal bi, da bi se mu pridružila, zakaj vnel se bode pošten boj,“ odgovori Pavel.

„Ali je dovolj pogumen, da bi branil svoje imetje?“

„Da, imetje in tudi to, kar ni njegovo. To je pokazal zadnjič v Kentuckyju. Ustrelil je sheriffa, ki ga je hotel pregnati s tujega posestva.“

Starec je bil zadovoljen s tem pojasnilom. „Dobro bode, da se pripraviva na boj,“ je dejal. Ni pa še dobro izgovoril, ko je zazvižgala krogla mimo njega. Za prvim strelom je takoj poknil drugi.

„Kakor se kaže, bode trojen boj,“ reče Pavel. „Dočim se posvetujeva, ali naj greva pomagat Ismaelu, strelja na naju. Pač bi mu rad odgovoril.“

„Za Boga, ne izdajaj se!“ vzklikne Ellen. „Idi, Pavel, lahko se odtegneš.“

„Izvestno ne ve, kdo smo,“ povzame starec. „Ostanita tukaj, jaz pa grem k njemu.“

Ne da bi se menil za ugovarjanje Pavlovo, se napoti proti taborišču. Tam ga ustavi preteč glas.

„Priatelj sem, ki je živel predolgo, da bi si dal ostale dni motiti s prepirom,“ reče stari mož.

„Stari capin, ali se vračaš, da bi videl, kaj je še ostalo plena, ko si nam rdeče vrage nagnal na vrat?“

„Motite se. Bil sem sam ujet pri Indijancih, ko so se splazili v vaše taborišče.“

„Tedaj bi morali ravnati kakor belec in kristjan, ne pa gledati, kako so mi lopovi odganjali konje in živino. Fantje, pridite semkaj. Starec je sedel z nami ob ognju in bi nam moral biti prijatelj, pa vse kaže, kakor ne bi bil.“

„Če ste ostali sami izmed tistih, ki smo jih videli na griču,“ povzame Asa, sin Ismaelov, „nismo streljali zastonj.“

„No, če so ti capini pregnani,“ reče Ismael, jih pač ne bo več nazaj ponoči. Nič nam ne preostaja drugega, kakor spati do dne.“ Potem je še nekaj časa zabavljaj in pretil razbojnikom, potem pa se je odpravil spat. Stari mož je ostal v taborišču, ali zaspal ni, dokler ni videl, da se je Ellen vrnila in da Ismaelovi sinovi resnično stražijo.

Ko se je razdanilo, je Ellen vstala in šla na bližnji grič. Zdajci začuje stopinje za grmi in ugleda moža, katerega spozna za dobrega znanca.

Bil je to doktor Battius, ime pa mu je bilo pravzaprav Obedija Bat. Po stanu je bil prirodoznanec in se je bil pridružil Ismaelu, da bi pomnožil svoje prirodoznanske zbirke. Vračal se je k družbi, od katere se je bil ločil prejšnji dan.

Dočim ga je Ellen spremljala v taborišče in mu povedala vse, kar se je bilo prigodilo, so se potniki že vzbudili in se zbrali na posvet.

„Kaj naj storimo?“ pravi Ismael ter pokaže na težko obložene vozove in potem na prerijo. „To je huda pokrajina tukaj.“

„Spodaj so tla boljša,“ odgovori stari gost.

„Kako pa naj pridemo tja brez priprege? Za Boga, bil bi se z vsem siouškim rodom! Ali veste, kje bi jih dobili?“

„Vrnili se bodo, kadar ujamejo konje. Kdaj, to je treba počakati.“

„Kaj pa bi vi storili na mojem mestu? Dobro dolgo ste se potikali po teh krajih, da bi vedeli, kaj in kako.“

„Tukaj na preriji ste brez moči v rokah indijanskih. Drugega za drugim lahko postreljajo s pušicami. Ali tri milje odtod vem za kraj, kjer bi se pač dalo utaboriti, če ste z roko in srcem odločeni za krvavo delo.“

Odpravili so se torej na pot. Sami so morali vleči vozove po trdih tleh. Preden odpelejo poslednji voz, migne Ismael svaku. Njegovo vsebino spravita v plahto, ki so jo bili prejšnji večer sneli z voza. Ravno se hočeta vpreči pred voz, ko svak Abiram pogleda na starca.

„Odkdaj pa je navada, da tujec vtika nos v stvari, ki niso njegove?“ zakriči nanj. „Če hočete pomagati, potiskajte kje spredaj ob vozeh. Tukaj vas ni treba.“

Osupel se starec obrne in gleda potem z glavo majaje za možema, ko že odpeljavata voz. Zdajci nekaj zašumi v bližnjem grmovju, in ko se ozre, spozna Pavla. Mladi mož mu migne k sebi ter se potem ž njim vred izgubi v gošči.

Tretje poglavje.

Ob majhnem potoku sredi valovite prerije se je dvigala skala, poleg katere je bil kos zemlje. Gosto grmovje jo je mejilo. To je bil tisti kraj, o katerem je bil pregovoril Samostrinar. Ismaelu je bil tako po volji, da se je precej utaboril na njem.

Bilo je nekaj dni pozneje, ko je Ismael s vsakom stal pod skalo in odločno ugovarjal njegovi zahtevi, da bi odšli odtod.

„Ne bom hodil mesece in mesece pred vozovi kakor vprežna živina,“ vzklikne ljuto. „Capini so mi ugrabili živino, in ne ganem se, dokler je ne dobim do zadnjega živinčeta.“

Rekši slučajno pogleda na skalo, kjer je bil postavljen majhen šator. Ellen je stala tamkaj. Videti je bilo, kakor bi marljivo govorila z nevidnim poslušalcem. Ismael je že mislil, da je morda kje na preriji ugledala Siouxa. Toda Abiram mu pomembno šepne, da se giblje

konec šatora. „Če bi se drznila,“ zamrmra Ismael med stisnjenimi zobmi — „mislim, da me pozna predobro in da se ne bo igrala z menoj.“

„Poglej nekoliko natančneje,“ reče Abiram. „Lahko me imenuješ sovo, ako ni odstrta plahta pri šatoru!“

Ismael ljuto butne s puško ob tla. „Ellen!“ zakriči tako glasno, da ga je deklica vsekakor morala razumeti. „Ali naj te učim pameti? Ellen! — Strela, nič ne sliši. Treba bode govoriti drugače ž njo.“ Preden mu more svak zabraniti, že dvigne puško, strel pokne — in zdajci plane deklica, glasno vzkriknivši, v šator.

„Kaj pa je storila, da streljate nanjo kakor na gladnega volka?“ zakliče v tem hipu sin Asa razljučen.

„Nič dobrega,“ odgovori oče ledenomiren. „Vsakdo naj pazi, da je ne posnema.“

„Bog ve, da je treba z dekletom ravnati drugače nego z moškim,“ reče sin osorno.

„Fant, ne pozablaj, da govoriš z mano. Kar molči, da te še ne kaznujem za malomarnost tiste noči, ko smo bili napadeni.“

„Kaj, kaznovali? Nisem več otrok, da bi delali z mano, kakor bi se vam ljubilo.“

„Če imata še kaj več časa in ne samo za prepir, poglejta navzgor,“ de Abiram.

Ismael pogleda srdit navzgor in zapazi tam, kjer je bila ravnokar še Ellen, žensko izredne lepote, oblečeno v svetlo svilo. Zrla je na može pod skalo in proseč sklepala roke, kakor bi prosila Ismaela, naj ne obrača srda na Ellen, ampak nanjo. Zdajci pa pride Ellen vsa plašna iz taborišča; hitro nekaj reče skrivnostni dami in stopi nazaj v šator.

„To je torej žival, ki jo ženete za vado v prerijo?“ vzklikne Asa Abiramu. „Časopisi v Kentuckyju so vam vedno dejali, da prodajate duše, ampak da tržite z belim blagom —“

„Kdo prodaja duše?“ zakriči Abiram razkačen. „Ali sem jaz odgovoren za vsako laž, ki se tiska? Fant, poglej sam nase. Videl sem ime tvojega očeta, tvoje matere in njenih sinov, katerim pripadaš tudi ti, pribita na svarilnih koleh v Kentuckyju in čital, koliko nagrade dobi tisti, ki vas ujame.“

Asa ga tako silno udari s pestjo v obraz, da se Abiram opoteče in da se mu ulije kri iz ust.

„Brzdaj jezik!“ vzklikne Asa, „sicer te naučim —“

„Spozabil si se danes že drugič, Asa,“ povzame Ismael. „Pazi, da se ne še tretjič. Tebi,

Abiram, pa se bode zgodila pravica. Zdaj mir, da ne bode reč še hujša.“

Asa se je še nekaj časa boril, preden se je umiril. Abirama pa, najsi je molčal, je izdajal blede obraz, da ne bode nikoli pozabil razžalitve. Trdno prepričan, da je z veljavno besedo končal prepir, se Ismael obrne na stezo, držečo proti skali. „Pogledati moram,“ je dejal, „ali so kje videti divjaki. Če ne, pojdemo loviti na plano.“

Prišel je naposled do skalne ravnine, kjer so stale kočee za vse družince, dovolj visoko, da jih bi ne zadele pušice. Ker ni bilo nikjer videti kaj sovražnikov, se polovica lovcev, med njimi tudi Asa in Abiram, napoti na lov, da bi se če le mogoče, priplazila kje do bivolske črede. —

Isti čas sta sedela morda toliko daleč od skale, kolikor nese topova krogla, Pavel in Samostrinar ob potoku in slastno jedla bizonovo pečenko, ki sta si jo bila spekla ob svojem ognju. Jedočima se približa doktor Battius, ki ga prijazno vzprejmeta. Ni pa še dobro sedel, ko Hektor potihoma zarenči, češ, da se bliža še nekdo.

„Tamkaj izza grmovja prihaja mož,“ reče starec in vstane. „Vonj najine pečenke se je menda razširil po vsej preriji, in kar nič bi se ne čudil, ako bi prišlo še več gostov.“

Pavel, ki je tudi vstal, vzame puško in pokliče prihajaja. „Ali ste prijatelj ali sovražnik?“

„Prijatelj, belec in kristjan,“ odgovori mlad, črnokodrast tujec, stopaje polagoma bliže. Vsa njegova oprava je pričala, da je bil vojaškega stanu.

„V miru prihajam in prijateljstvu,“ reče ter odloži telečnjak.

„To bomo precej videli,“ reče Pavel. „Ali morete čebelo s prostega polja preganjati do gozda?“

„Ne,“ odgovori oni. „Sicer sem tudi kos ptičarja, ali toliko še nisem izučen.“

„Tedaj pa pozdravljeni,“ de Pavel in mu ponudi roko. „Ker tako malo cenite med, se pač ne bova sprla nikoli. Bržkone niste še zajutrkovali in zato sedite semkaj ter jejte.“

Doktor Battius, ki je nekamo zavidno opazoval dobri tek mladega tujca, je kar gorel od radovednosti, da bi zaznal njega ime in stan. Ker tujec nikakor ni hotel izpregovoriti sam po sebi, ga je naposled naravnost vprašal, kdo je in kaj. Mladi mož potegne majhen tok iz žepa in ga poda doktorju.

„Sicer je to prvič, da sem srečal policijskega uradnika na preriji,“ de nasmehoma, „ampak da se prepričate, kako upravičen po-

tujem po teh krajih Združenih držav, pogledjte to-le listino.“

„Ej, za vraga!“ vzklikne doktor. „To je častniški patent za — Duncana Unkasa Middletona, stotnika v topništvu Združenih držav.“

„Kaj? Unkasa — Duncana —“ vzklikne starec, ki doslej še ni bil obrnil oči od prikupnega tujca.

„Tako je moje krstno ime,“ reče oni ter ponosno vzdigne glavo. „Moj stric in jaz imava to ime indijanskega glavarja v spomin na veliko uslugo, ki jo je bil izkazal moji rodbini v stari vojni.“

„Da,“ de stari lovec ter vstane, da bi si popolnoma ogledal tujca. „Oči mi niso več tako bistre kakor tedaj, ko sem bil še sam vojščak, ampak vendar vidim — podobnost je prevelika! Povejte mi, kako je bilo ime vašemu očetu?“

„Kakor meni; bil je častnik v uporniški vojni. Moj ujec se je imenoval Duncan Unkas Heyward.“

„Zopet Unkas!“ ponovi starec, drhteč od nemira.

„In njegov oče je bil major v angleški vojski in je tudi imel ime indijanskega glavarja. Njemu in moji stari teti je bila namreč storjena usluga, o kateri sem govoril.“

„Da, tako je bilo, dečko,“ de starec z drhtečim glasom. „Toda povejte, ali je ta vaš ujec še živ?“

„Umrli je v najboljših letih, srečen, ljubljen in češčen. Ko se je vnela vojna med krono in naselbinami, se je pridružil zastavi domovinski —“

„To sem si tudi mislil o njem,“ ga ustavi starec. „Toda povejte še, ali ste poznali starega ujca in ali vam je kdaj govoril o starih časih?“

„Kaj pa da sem ga poznal! Kaj pogostoma je pripovedoval o plemenitem Unkasu in njega očetu, Veliki kači, ter ju slavil kot vzgled moške vztrajnosti.“

„Da, da, zvesta moža sta bila! Pa ni li vaš stari stric govoril o nikomur drugem?“

„Pač, pač, o belem ogledniku, ki se je držal Delavarcev —.“

„Je li, pijan, ničvreden potepuh je bil kakor malone vsi belci, ki živijo med divjaki?“

„Stari mož, v vaših letih ni obrekovati nikogar,“ odgovori Middleton očitaje. „Oglednik je bil eden izmed najboljših mož. Najsi je bil preprostih šeg, vendar je bil plemenita mladika z velikega drevesa človeštva. Moj stari ujec je večkrat pravil tako.“

Starec je povetil oči in se kakor vtopljen v misli, igral z ušesi svojega psa.

„Moj brat in dva moja bratranca sta celo imela ime starega oglednika, in njiju otroci ga bodo imeli takisto.“

„Ali mislite ime Natanael?“

„Da,“ odgovori mladenič nasmehoma, „in še druge spomine imamo na Sokolje oko, kakor so Delavarci imenovali vrlega moža. Glejte, psa imam, ki nedaleč odtod zasleduje jelena. Izvira od tistega psa, ki ga je bil oglednik poslal v dar prijateljem.“

„Hektor,“ reče stari mož, ne da bi se mogel dalje premagovati, „ali čuješ, psiče moje? Prečudno je vse to!“ Nato se obrne k Middletonu, rekoč: „Poglej me, dečko. Jaz sem oni oglednik, nekoč vojščak — sedaj beden samostrinar!“ Solze se mu zasvetijo v starih očeh, obraz skloni na kolena, ga zakrije z rokama in glasno zaihti.

Mladi častnik ni bil ganjen nič manj od Pavla, ki je bil kar najpozorneje poslušal ves razgovor.

„Kar nič ne dvojim, da ne bi bili vrli mož, kateremu je moja rodbina dolžna toliko hvale!“ reče častnik. „Moj stari stric ni nikoli ničesar slišal o vas in je mislil, da ste umrli.“

„Bog me je ohranil za svoje tajne namene. Ampak da sem res tisti, za katerega se izdajam, o tem nikar ne dvojite. Zakaj bi neki legel v grob s toliko lažjo?“

„Toda zakaj sem vas našel v tej pustinji, kjer nimate nič udobnosti in nič tiste varnosti, ki jo imajo po naselbinah?“

„Šel sem v pustinjo, da ne bi čul sekire. Toda naj vas jaz vprašam takisto: Kako prihajate vi semkaj? Ali vas je poslala vlada, da bi pregledali, kaj je pritržila?“

„Vse vam bom povedal.“ Rekši sedejo vsi štirje, da bi zaslišali čudovito povest mladega častnika.

Četrto poglavje.

Solnce je že zahajalo, ko se je Ismael s sprem-
ljevalci vrnil z lova. Vsi so bili dobro oto-
vorjeni z divjačino.

„Kje li ostaja Asa?“ reče oče; „želodec ga
po navadi opominja tako dobro kakor najboljša
ura v Kentuckyju.“

„Malo prenagel je bil, ko je preganjal jelena,“
odgovori Abiram, „in bilo bi vendar prehudo,
če bi bil prišel v pest rdečim vragom.“

„Ne straši žensk, svak,“ dé Ismael; „to
bi bili morali vendar kje videti sled o Indi-
jancih.“

Mati Esthera je bila vsa v skrbeh zaradi
sinu. Ko ga le ni bilo od nikoder, je zahtevala,
da bi ga šli iskat, ali mož se jej je uprl kar
najodločneje in naposled zapovedal, naj gredo
vsi spat.

Pozno ponoči se je vrnil doktor Battius,
kakor se je to večkrat zgodilo tako. Abner, ki

je bil na straži, ga je spustil v taborišče, pa mu obenem dejal, naj gre mirno v svojo kočo, da ne vzbudi matere Esthere, ki je kaj slabe volje. Nato je stopal doktor tako tiho, da ga ni slišala niti Ellen, ki ga je čakala. Ko jo ugleda, se priplazi k njej in jej veli, da ga mora spustiti v šator, ker ima važno poročilo za damo, stanujočo v njem. Deklica mu migne, naj gre za njo, in doktor hitro izgine v šator, kjer ostane nekaj minut. Potem je šel spat.

Drugo jutro so bili pri zajutrkju vsi malobesedni in čmerni, ker ni bilo Ase. Naposled de Abner, da ga pojde iskat z brati.

„Bržkone je kje ustrelil bivola in je legel poleg njega, da ne bi mu ga vzeli volkovi,“ opomni Abiram.

„Brat, dvakrat ne govoriš enako. Sinoči si dejal, da so ga morda napadli Indijanci, sedaj pa —“

„Jaz?“ vzklikne Abiram naglo. „Morda sem res dejal tako. Pa saj je tudi lahko mogoče. Siouxi so blizu —“

„Ali ne bi bilo prav, ko bi šel Abner z brati iskat Ase?“ povzame Ellen skromno.

„Tako je,“ reče mati; „vsi pojdemo — jaz tudi — jaz tudi lahko nosim puško, in gorje Indijancu, ki mi pride v pest! Ellen pa lahko

ostane pri otrocih; podnevi vendar ne bode napada od nikoder.“

Ismael šepne Abiramu nekaj na uho in pogleda na šator. „Res je tako,“ pravi Abiram, „tukaj ostanem za varuha.“

Ali vsi se mu upro, češ, da mora iti ž njimi in jim pokazati sled Indijancev, ki ga je bil baje ugledal. Naposled se je moral vdati, in določili so, da ostane Ellen doma pri otrocih. Utrdili so še taborišče, kolikor se je dalo v naglici, z drevesnimi debli in z vejami, tako da skoro ni bilo moči nenadoma pridreti vanje, in potem so odšli.

Spodaj ob skali pokliče Esthera brata Abirama k sebi.

„Sedaj nam pokaži sled, ki si jo videl. Kje je?“

„Tam dalje proti zapadu, nedaleč odtod, kjer sem ustrelil jelena —“

„In kjer si se okrvavel kakor mesarski hlapec, ko si ga deval iz kože,“ ga ustavi Ismael. „Nič mu ne verjemite, da bi bil videl Indijance. Asa je izgrešil pot in že še pride — ujemimo še kaj divjačine, da ne potratimo vsega časa.“

Ali njegova žena ni hotela ničesar slišati o tem. Ismael in Abiram se jej naposled vdasta, Battius pa reče, da kratko in malo ne gre dalje.

„No, če je ta nabirač prerijskih stenice tako šepav, naj leže na pustinjo kakor pes, ki ga boli noga!“ vzklikne žena osorno in se napoti dalje. Pol ure pozneje sta odnekod dva psa srdito preganjala jelena; zdajci pa sta obadva skoro obenem zapustila sled in obstala, potem pa zacvilila.

„Ustrelimo ju!“ reče Abiram, „izvestno sta to psa starega samostrinarja, ki povsod vtika svoj nos.“

„Nič,“ reče Ismael, „pustite ju. Sram bi me bilo umoriti žival, če mi njen gospodar ni po volji. Pojdimo dalje.“

„Tukaj ostanite!“ zakriči Esthera tako odločno, da jih mine vse veselje do ugovarjanja. „To cviljenje nam bodi v svarilo, in treba je preiskati ta kraj.“

Rekši odhiti tja, kjer sta cvilila in tulila psa.

„Zdaj pa povejte,“ reče Esthera ter pokaže na tla, kjer je bila zemlja vsa razgrebena in kjer se je videla velika luža krvi — „kakšna žival je poginila tukaj? Ali je to volčja kri ali —“

„Bržkone je bil bivol,“ odgovori Ismael hladnokrvno, „velika, močna žival! Tukaj se še vidi, kako je v smrtnem boju z rogmi razril zemljo.“

„Bivol?“ vpraša žena. „Kje pa so čreva, kje je koža? Volkovi ne žro kaj takega.“

„Morda je deroča zver ugonobila jelena in ga odnesla,“ reče Abiram. „Tukaj ni varno. Zato bi dejal, da odidimo.“

Mladi možje se nasmehnejo tej bojazljivosti svojega ujca in smelo pridro v goščo. Ali kaj ugledajo! Tam je ležalo otrplo truplo brata Ase, in dva jastreba sta sedela na njem ter ravno že trgala kose iz njega, da bi se pogostila.

Groza obide mater, prihitevšo na klic Abnerjev. „Kdo je storil to?“ zakriči z glasom, drhtečim od strašne razburjenosti; „pristopite vsi, Ismael, Abiram, Abner in Jakob! Odprite usta in srce — povejte mi resnico na Gospoda Boga! Kdo je zvršil to krvavo dejanje?“

Nihče jej ne odgovori. Oprt ob puško, z mračnimi, toda suhimi očmi je gledal oče razmesarjeno truplo ubitega sina. Ne tako mati. Pokleknila je poleg mrliča, položila njegovo mrzlo glavo v naročje in dolgo strmela v mišični obraz, ki je pričal o težki smrti. Bila je kakor okamenela.

„Poglejte po okolici, kakšna znamenja bi našli,“ reče Ismael črez nekaj časa in stopi sam pred sinove. „To so izvestno storili prokleti Siouxi! Bog mi je priča, da jih poplačam za ta umor!“

„Na prosti preriji je moral biti zadet in nato se je privlekel v goščo,“ opomni Abiram. „Izvestno se je branil kakor junak, ali bilo jih je preveč.“

Ismael mu ni pritegnil, nego je zahteval, naj preiščejo truplo, ker ni nikjer drugih znamenj o boju. To so tudi storili in se prepričali, da je bil Asa zadet v hrbet. Krogla mu je bila predrila prsi in je še tičala v obleki, kjer so jo bile zadržale jeklene zapone ob pasu.

Ismael vzame kroglo in jo dolgo časa molče ogleduje. „Nobene dvojbe ni,“ reče naposled med zobmi. „Krogla je prišla iz puške starega samostrinarja. Kakor drugi lovci ima znamenje, da zopet spozna svoje krogle. Poglejte! Šest majhnih lukenj, križema razpostavljenih!“

„Za Boga, tako je!“ vzklikne Abiram zmago-slavno. „Sam mi je pokazal znamenje in se bahal, koliko divjačine je ustrelil s takimi krog-lami. Precej sem dejal: Nikar ne zaupavaj staremu pritepencu — gotovo je ogleduh rdečkožcev!“

Krogla je šla od rok do rok, in na nesrečo starega moža so se marsikateri sinovi spomnili, da so bili videli take krogle pri njem. Asove puške niso našli in zato so mislili, da jo je vzel s seboj morilec s še nekaterimi drugimi stvarmi, ki jih je nosil Asa vedno pri sebi.

Po daljšem posvetu sklenejo pokopati truplo tam, kjer so ga našli. Ko se to zgodi, se Ismael obrne proti ženi.

„Esthera,“ reče nenavadno mehko, „sedaj sva storila vse, kar utegneta oče in mati storiti za sina; vzgojila sva ga in sedaj sva mu opravila zadnje delo — pojdiva!“

Rekši prime ženo, ki je bila kakor brez volje, za roko in krene ž njo proti skali. Solnce je že zahajalo, ko je vsa družba dospela k taborišču. Njih strah pa ni bil majhen, ko so spoznali iz različnih znamenj, da ni vse v njem v redu. Slutnja Ismaelova, da se je moralo zgoditi kaj nenavadnega, ko jih ni bilo doma, se je hitro uresničila.

Peto poglavje.

Prve ure, ko so se bili Ismael in odrasli rodovinci odpravili iskat Aso, je imela Ellen dela črez glavo, da je ustregla raznovrstnim zahtevam vseh otrok. Potem je odhitela v šator k skrivnostni tujki, pa ni bila dosti časa pri njej, ko so jo že zopet poklicali otroci iz šatora.

„Le poglej,“ so jej dejali, „tam spodaj prihajajo štirje možje.“

Ellen res ugleda štiri može, hitro prihajajoče proti ležišču. Skoro bi jo bil minul pogum sredi preplašenih, kričečih otrok, ali končno se sklene braniti. Zato razpostavi večja dekleta k skalam, ki so jih bili privalili na hrib, da bi jih zavalili v dolino, ako bi bilo treba; sama pa se oboroži s puško. Tako je odločna čakala tujcev.

Ti so se bili ustavili kakih sto korakov od taborišča za grmovjem. Naposled se eden napoti naravnost proti skali in zakliče:

„V imenu zakona vas pozivljam, da se vdaste!“

„Ej, ej, doktor Battius,“ mu odgovori Ellen, „mislila sem, da ste naš prijatelj! Kako mi je umeti te čudne besede?“

„Vaš prijatelj sem in zato zahtevam v imenu zakona in zdrave pameti, da nas spustite v taborišče. Umaknite puško in vdajte se.“

„Ne vem, kaj namerjate, ampak če mislite, da bom prelomila zvestobo stricu, se jako motite.“

„No, če nečete poslušati mene, pa je tukaj nekdo, ki ga boste umeli bolje.“

Ob teh besedah je že Pavel stopil k doktorju. „Ali naj imam Ellen Wade za sovražnico?“ zakliče očitaje.

„Nikakor ne, če ne zahtevate od mene nič sramotnega. Stric mi je zaupal rodbino, in menda ne zahtevate, da bi vam ga pomagala opleniti in mu pomoriti otroke.“

„Ellen, vedi, da nisem niti morilec niti razbojnik. In ta-le častnik Združenih držav tudi ne in stari samostrinar tudi ne. Zahtevamo samo, da dobimo žensko, ki jo je Ismael proti pravici odgnal s seboj.“

Ellen je premišljala nekaj hipov, potem pa je rekla: „Prevzela sem dolžnost braniti taborišče in umeknila se ne bom.“

„Solnce zahaja,“ reče Middleton Pavlu. „Naskočiti moramo taborišče, preden se vrne Ismael.“

„Da, naskočiti!“ reče Pavel viharo in plane kakor divja koza na skalo. Middleton in Battius splezata za njim. Zastonj jih je rotila Ellen, naj se ne spuščajo v nevarnost, zastonj so kričali otroci — trije možje so že stali sredi taborišča, dočim je samostrinar ostal spodaj.

Zdajci se prikaže zgoraj na skali skrivnostna ženska in razpne roke. „Na Boga vas rotim, odnehajte od brezbožnega dela, ki vam vsem utegne pogubiti življenje!“

„Juez, Juez!“ jej zakliče častnik, „otel te bodem in ako bi se mi upiralo peklo.“

Rekši odhiti na skalo, pritisne gospo iskreno na srce in je ne prestane vpraševati, kako se jej je godilo.

Da se umeje ta naskok štirih prijateljev, je treba tukaj povedati to, kar je bil Middleton razodel tovarišem, ko so sedeli na preriji. Kot načelnik majhnega vojaškega oddelka, ki ga je bila vlada Združenih držav poslala v novo pridobljeno deželo za posadko, je bil prišel v Louizijano. Tam se je seznanil z mlado gospodično, katere oče, ugleden posestnik starega španskega plemstva, po imenu Don Augusto de Certavallos, je imel tam blizu svoja zemljišča.

Zasnubil jo je in se po nekaterih ovirah poročil ž njo. Ali nekdo, ki bi bil rad sam dobil bogato dedkinjo za ženo, je sklenil odvesti Juez. Zato si je pridobil trgovca s sužnji Abirama in njega svaka Ismaela, da bi mlado ženo odvedla v daljnjo deželo. Res sta odgnala nesrečnico v prerijo. Ali Middleton je bil tako srečen, da je zasledil razbojnike in šel z majhnim oddelkom svojih vojakov za njimi. Na trdih tleh prerijskih pa je izgubil sleharni sled in zato je bil prisiljen razdeliti spremljevalce, da bi zasledovali begunce po različnih straneh. Tako je bil že teden dni sam begal po preriji, dokler se ni naposled sešel s samostrinarjem in Pavlom. Nehote so bili tam priča groznega umora, ki se je zvršil v gošči. Zasledovati pa že niso mogli več morilca, ker je prehitro utekel.

Ko je Battius povedal, da je nekova jetnica v taborišču Ismaelovem, sta Middletonu stari lovec in Pavel drage volje obljubila pomoč.

Kako je doktor obvestil Juez, nam je že znano.

Umeje se samo po sebi, da je bila mlada gospa vsa srečna, ugledavši častnika. Hitro vzame nekaj najpotrebnejših oblačil in že hoče za Middletonom, ko se spomni Ellene, ki jej je bila vedno tako prijazna. Zastonj so prigovarjali

deklici, naj gre ž njimi. Dejala je, da je Ismaelu prisegla braniti taborišče in da zato ostane.

Pavel je bil ves iz sebe zaradi tolike trdovratnosti svoje neveste in je dejal, da torej tudi sam ostane pri njej. Ellen ga je prosila in prosila, naj odide zaradi strica, ali ni se jej vdal.

„No,“ reče naposled starec, „če mislita delati tako-le, bo Ismael precej tukaj. Kaj bi tratila čas! Glejte, tu prihaja doktor s svojim oslom — zajahajte ga, lady Juez, in ne odlašajte.“

Razen Pavla so bili že vsi na poti v dolino. Mladi mož pa je mračen slonel ob puški pred Elleno, ki si je zakrivala obraz in jokala.

„Zakaj ne bežiš, Pavel?“

„Brez tebe ne grem.“

„Toda stric pride —“

„Naj, kvečjemu mi prekolje glavo.“

„Pavel, ne trgaj mi srca —“

„Sam ne grem, Ellen!“

„Prosim te!“ Razprostrla je roke proti njemu in se mu ihte zgrudila na prsi. Zdajci pa jo prime Pavel ter jo nevdržno potegne s seboj za prijatelji. Za njim pa so kričali in tožili otroci. Toliko da je Pavel zasoplo deklico skril v goščo, je že Ismael prišel pred skalo in takoj razvidel, kaj se je zgodilo. — — —

„Iz gnezda bi bili torej prišli“, de samostinar, ko ugleda Pavla in Elleno poleg sebe na varnem kraju, „toda ne dolgo, in zopet bomo imeli vso zalego na vratu, ako ne odidemo. Ali smo daleč od tam, kjer vas čakajo vaši vojaki, kapitan?“

„Daleč; hoditi nam je do Platske reke.“

„To je hudo. Ali predlagal bi nekaj. Ta gošča se razteza morda miljo daleč in drži na zapad, namesto proti naselbinam —“

„Dovolj“, vzklikne Middleton nepotrpežljivo, „čas je drag — vodite nas.“

Odšli so. Ko so hodili že dve uri, ne da bi se bilo pripetilo kaj posebnega, se pes zdajci ustavi, zavoha po zraku in zatuli.

„Aha“, reče starec, „moj Hektor pozna ta kraj. Glejte, v tej gošči lahko brez nevarnosti ostanemo toliko časa, da vzrasto drevesa na skali Ismaelovi.“

Doktor Battius je stopil v goščo, ali zdajci je bled kakor smrt planil iz nje.

„Kaj pa je?“ ga vpraša stari mož začuden.

„Bazilisk!“ zamrmra prirodoznanec. „Žival iz vrste serpens! Oči ognjevit in globoko vdrte, barve pisane —“

„Kaj pa čekate? Prerijske kače so mirne živali, in če res katera leži v gošči, jo lahko preženemo. Pokažite mi jo.“

„Tam leži pošast!“ reče doktor in pokaže na nekaj dreves, kakih dvajset korakov daleč. Miren stopi starec bliže, ali zdajci se sam zdrzne, dvigne puško in jo zopet povesi. Nedaleč od njega je ležalo nekaj in je strahovito vrtelo divje oči.

„Bazilisk, kakor imenujete to stvar“, povzame starec, „je oglednik, če kaj umejem o indijanskih sleparstvih. Toda najsi je glava rdečekožčeva še tako pomazana z barvami, pa me vendar ne premoti, da bi jo imel za kamen, ležeč med jesenskim listjem.“

„Ali res mislite, da je žival človeškega rodu?“

„Seveda je človek.“

„Cujus generis?“ vpraša marljivo prirodoznanec.

„Vaših učenih besed ne umejem, pa tudi ne boste ž njimi izvabili tega človeka iz listja in peska, kamor se je zaril. Nagovoril ga bom po svoje, pa bova precej videla, kdo in kaj je.“

Rekši poišče smodnik na ponvici svoje puške, da bi ogleduh videl, kaj ga čaka.

„Vstanite in pokažite se, prijatelj“, reče v jeziku dakotaškem, „na preriji je še prostor za eno truplo.“

Divjak mahoma vrže listje raz sebe in poskoči z običnim indijanskim vzklikom: „Hugh!“ na noge.

Šesto poglavje.

Starec se potihoma nasmeje in postavi puško zopet na tla. „Da, da, ti prekanjeni capini leže časih kakor speči aligatorji po več ur dolgo na tleh in snujejo svoje vražje naklepe. Sicer pa je ta ogleduh v vojnih barvah, in lahko mogoče, da jih je še kaj blizu. Treba je, da izpregovori, zakaj če bi dobili kopo indijanskih vojščakov na vrat, bi bilo to še slabše, nego če bi nas naskočila rodbina Ismaelova.“

Ko se starec prepriča, da je Indijanec sam, stopi k njemu, v prijateljsko znamenje iztegnivši plosko, odprto roko proti njemu. Indijanec, lepo rasel mož, ga pričaka brez strahu.

„Ali je moj brat daleč od svojih wigwamov?“ ga nagovori starec v jeziku pawneeškem.

„Do mest bledoličnikov je še dalje“, odgovori Indijanec kratko.

„Zakaj odhaja pawneeški volk tako daleč od domače reke, ne da bi imel konja s seboj?“

„Ali morejo živeti žene in otroci belopoltnih ljudi brez bivolov? V mojem wigwamu se je naselila lakota.“

„Ali love Pawneejci bivole s tako lahkimi strelili, kakršno je to?“ reče starec in pokaže na pušico, ki jo je držal divjak z lokom vred v roki.

„Pušica je bila namenjena Siouxu. Dakotahci so na preriji.“

„Da, da“, zamrmra starec v angleškem jeziku proti spremljevalcema. „Dobro bode, ako smo prijazni ž njim. — Moj brat vidi, da so moji otroci trudni“, povzame potem v jeziku pawneeškem. „Radi bi se ustanovili. Ali je ta zemlja svojina mojega brata?“

„Ali niso bledoličniki kupili te dežele od Francozov in ali ne hodijo vaši vojščaki ob veliki reki, da bi videli, niso li ukanjeni pri kupu?“

„To je že res. Bojim pa se tudi, da ne bode dolgo, ko pridejo za njimi drvarji pustošit lepe gošče ob reki mississippski.“

„In kje so bili glavarji pawneeški, ko se je sklepala ta pogodba?“ reče Indijanec in oko se mu zaiskri. „Ali kupujejo bledoličniki narode kakor bobrove kože?“

„Prav pravite. Kje sta bili takrat pravica in vednost? Ali sila je močnejša od pravice. Če

bi bili spoštovali zakone Wahcondahove, bi vam ne bili smeli vzeti prerije.“

„Mojega brata glava je bela; ali mu govori srce tako kakor jezik?“

„Naš Wahcondah ima ušesa, pa jih zapira ležnivim jezikom. Glej, moja glava je podobna zasneženi jelki — ali bi se upal z lažjo zreti v razsrjeno lice vélikega duha?“

Po teh besedah položi Indijanec roko na prsi in skloni glavo, češ, da spoštuje sive lase starega lovca. Zdaj se starec ni več pomišljal, nego je velel ženskama, naj razjašeta. Hotel je pa še zvedeti, kakšne namene ima Indijanec.

„Čul sem, da je rod pawneeških volkov zagrebel bojno sekiro s svojimi sosedi Konzi. Lovci iz tega kraja govore o velikem vojščaku iz vašega rodu.“

„Moj rod ni ženski, in ime takega vojščaka je znano.“

„Seveda; imenujejo ga zaradi njegove odločnosti Trdo srce, in vreden je tega imena, če je vse res, kar sem že slišal o njem.“

Indijanec ga bistro pogleda. „Ali je moj brat kdaj videl tega glavarja?“ Zdajci prižene Pavel krasnega indijanskega konja iz gošče. „To je konj“, vzklikne, „kakišnega nima nobeden general v Kentuckyju! In tega španskega sedla se ne bi sramoval nobeden mehikanski velikaš!“

Le pogledjte, kako sta rep in griva odičena s srebrnimi krogli! Konj je skoro prelep, da bi jedel iz jasli divjakovih.“

„Počasi, dečko. Pawneejci slove zaradi lepih konj. Ali ta nakit mi vzbuja misel, da je naš novi prijatelj sin glavarjev — morda celo sin mogočnega Trdega srca.“

Ves čas se ni kazal divjak niti nepotrpežljivega niti nejevoljnega. Zdaj pa, kakor bi hotel pokazati, da je konj res tak, za kakršnega sta ga imela belca, plane na sedlo in ga poganja zdaj sem, zdaj tja kakor najboljši jahač na svetu. Vendar pa ni niti poizkusil ubegniti. Jezdaril je, kakor bi hrepenel po pohvali svojih gledalcev, dokler ga ni ustavil stari lovec, ker bi bil še marsikaj rad zvedel od njega.

„Brat moj, povejte mi“, povzame starec, „ali bi pawneeški glavarji vzprejeli bledoličnike v svojem wigwamu?“

„Ali je kdaj moj narod pozabil dati tujcem jedi?“ odgovori Indijanec.

„Ako pridem s svojima hčerama v vas k Pawneejem, ali jima bodo ženske podale roke in ali bodo njih vojščaki kadili z mojimi mladimi možmi? Mirni potovalci smo — ali ne prihajajo tudi Omahawci in Siouxi v wigwane k Pawneejem, da kade ž njimi?“

„Siouxi so zgolj ležnivei!“ vzklikne Indijanec ter pristavi, pokazavši na grozne trofeje ob svojem pasu: „Glejte, Pawneejci teptajo z nogami njih skalpe. Naj žive Siouxi po snežnih poljih; prerija je samo za može!“

„Sedaj vemo“, reče starec v angleškem jeziku proti tovarišem. „Prežal je na Siouxe — to se tudi vidi na njegovih barvah in pernih pušicah. — Siouxi nismo“, dé nato Indijancu, „in bi radi šli v vas k Pawneejem.“

„Mojega brata lasje so beli in videl je dosti“, reče mladi vojščak z izraznim, sumnivim pogledom, pokazavši na vzhod, „ali mi more povedati, kaj vidi tamkaj?“

„Videti je kakor oblak, ki se dviga nad obzorjem.“

„Grič je, in na njegovih vrhovih stoje koče bledoličnih ljudi. Hčeri mojega brata naj gresta tja.“

Zdajci nagloma umolkne in se pozorno ozre v daljo. Nato za trenutek pogleda Inez, kakor bi hotel nekaj reči, neutegoma pa izpodbode konja in odjaha. Nekaj časa so ga še videli, potem pa ga je zakrila bližnja višina. Psa, ki sta bila že precej časa nemirna, sta tekla za njim, pa se vrnila, legla in kakor svareč tulila.

„Nekaj čutita“, reče starec, „pa ne vem kaj. Middleton, ali morda vi kaj vidite v dalji?“

„Nimam slabih oči in ušes, ne vidim in ne slišim pa nič posebnega.“

„Novinec ste in še marsikdaj boste imeli purana za konja in grom za rjojenje bivolske črede. Tja pogledjte! To je nezmotno znamenje za lovca.“ Rekši pokaže starec na jato jastrebov, ki jih je bilo komaj videti v dalji.

„Zdaj bomo hitro ugledali čredo bivolov“, reče starec. „Pazite, doktor! Stavil bi na to, da je nekaj Pawneejevcev kje blizu, in če je tako, boste videli krasen lov!“

Doslej tiha prerija se je oživila. Že so se kazali nekateri samci izza valovitih gričkov, za njimi so prihajali drugi, in potem je grmela iz dalje gosta temna tolpa; oblaki prahu so se dvigali v zrak, in časih se je začulo zamolklo rjojenje.

„Vsaj desettisoč jih je,“ povzame starec. „Pazite — semkaj se obračajo. Prihuliti se ne smemo, sicer bi nas poteptali kakor črve. Ženski naj stopita v goščo, mi ostanemo tukaj.“

Tako se tudi zgodi. Možje se postavijo tako, da bi lahko prepodili prve živali, ako bi bilo treba. Izpočetka ni bilo videti, kam divjajo, ali naposled so se vsi udrli proti gozdu, ker so jih izvestno preganjali od nekod. Nevarnost je bila velikanska. Doktor je bil tako zbegan, da sam ni vedel, kaj bi storil; najrajši bi bil splezal

na drevo ali pa se zaril v mišjo luknjo. Ne tako Middleton in Pavel. Kričala sta na vse grlo in streljala, ali njiju hrupa ni bilo kar nič čuti iz topotanja in rjojenja tisočerih in tisočerih bivolov.

„Sedaj svetujte, kaj in kako,“ zakliče Middleton starcu, „na dan z vašimi izkušnjami, če nam utegnejo še kaj pomagati!“

Staremu lovcu, ki je doslej nepremično zrl na čredo, se zazdi, da je prišel čas za delo. Zdajci položi puško na ramo in ustreli na prvega bivola. Krogla zadene žival v čopu med rogovi in jo podre na kolena. Vzdigne pa se zopet in krene na stran, ž njo pa udero tudi nekatere vrste bližnjih živali. Sedaj ni bilo izgubiti niti trenutka. Nemudoma vrže starec puško od sebe, pokliče tovariše in stopi z razprostrtimi rokami iz gošče proti grmeči čredi.

Odločen nastop srčnega človeka skoro vedno preplaši živali. Tako je bilo tudi tukaj. Vodniki vse črede so se osupli ognili na desno in levo, prav tako tisti bivoli, ki so vihrali za njimi. Skoro pa pridivjajo tudi tisti, ki so bili zadaj, in pritiskajo dalje. Stari mož je stal, kakor bi bil ulit iz železa, in vrsta se je jela zopet deliti.

„Stopite bliže drug tik drugega. Ne genite se in ne umikajte se, sicer pride tisoč teh pošasti za eno.“

Morda pa bi tudi vse njih združene moči ne bile izdale ničesar, ko ne bi jim bil zdajci prišel osel z zateglim riganjem na pomoč. Bivoli se zdrznejo ob nikoli zaslišanem glasu; ustrašijo se gošče in se razdele na desno in levo. Šele dosti dalje od gošče se zopet sklenejo.

Starec se malo nasmehne in se obrne k tovarišem.

„Za sedaj nas je otel Bileamov osel,“ pravi, nabijaje puško, „toda glejte, tam-le se bliža krdelo jahačev — tam, kjer podi veter oblake prahu pred seboj, so se ustavili. Rdečkožci so — sedaj se zbirajo ob padšem bivolu, da bi ga ugonobili s pušicami.“

Vsi pogledajo na temno skupino in zapazijo kakih petdeset Indijancev, na majhnih hitrih konjih, krožečih okolo velikanskega bivola. Žival je bila prebodena že z nekatero pušico in se je branila le še težko. Naposled jo zabode velik Indijanec, in žival rjoveč pogine.

„Kako dobri lovci so Pawneeji,“ povzame stari lovec. „Vedeli so dosti prej nego mi, da prihaja čreda — ali kaj je to? To niso Pawneeji! Sovja peresa na glavi jih izdajajo za lopovske Siouxe! Hitro se skrijte, sicer smo izgubljeni.“

Vsi stopijo nemudoma v goščo.

„Ko bi le mogli nahujskati Ismaela na Siouxe ali pa narobe,“ reče starec, „to je edini pomoček, da ubegnemo. Zakaj najsi smo trije hrabri možje —“

„Smo,“ ga ustavi Pavel ter pokaže na doktorja.

„Da, da,“ odgovori stari lovec, „vsaka vojska ima svoje postopače in svojo nepotrebno prtljago. Toda poslušajte, doktor, vašega osla bo treba ubiti, sicer nas utegne izdati.“

Prirodoznanec ga očitaje pogleda. „Kaj, to zvesto žival, ki nam je ravnokar otela življenje? To bi bilo grozovito, in žal bi mi bilo po njej.“

„Prav pravite. Ubili ga ne bomo, ampak gobec mu bomo zavezali.“

Tako so tudi storili, potem pa je šel stari lovec opazovat Siouxe. Preiskali so vse grme ter naposled zasledili tisti kraj, kjer je bil Ismael pokopal sina Aso. Ondu so razjahali in skrbno razgledovali tla, kjer so bili še sledovi o ljutem boju. Zdajci zatulijo tako grozno, da se jim takoj pridružijo vsi drugi kakor tolpa gladnih volkov, kadar začuje tuljenje tovariševo.

Sedmo poglavje.

Glavar Mathoree, ki je bil med Siouxi, je zapo-vedal, naj gredo za sledom do gošče. Ko stari lovec to zapazi, migne tovarišem in jih vpraša, ali se hočejo boriti za življenje ali pa skleniti mir z rdečkožci. Izvolili so si drugo, ker so bili preslabi proti toliki množini.

„Tedad pa stopim sam iz gošče. Nekoliko umejem o indijanski lokavosti in morda se mi posreči divjake odvrniti od tega kraja in tako oteti pet ljudi.“

Ne meneč se za ugovarjanje, stopi stari mož iz gošče, in sicer tam, kjer ga je bilo moči takoj zapaziti. Ko ga Indijanci ugledajo, se ustavijo streljaj daleč od gošče, da bi ga počakali. Približa se jim z znamenji prijateljstva in jih nagovori v njih jeziku.

„Moji bratje so dobro došli,“ reče zvijačno, kakor bi bil posestnik teh tal; „moji bratje so daleč od svojih vasi. Ali jim je ljubo iti v mojo kočo, da se tam počive in odpočijejo?“

Glavar ga bistro pogleda; videti mu je bilo, da je spoznal bivšega jetnika.

„Kje so tvoji mladi ljudje?“

„Belokožci ne prihajajo v tolpah loviti bobre; sam sem.“

„Tvoja glava je siva, ali tvoj jezik je razcepljen. Kje je tvoja hči in mladi vojščak, ki sem ju našel s teboj na preriji?“

„Ali more videti glavar ljudi na tej goli ravnini? Jaz sem star, in oči so mi kalne.“

Indijanec umolkne, kakor bi se mu ne zdelo vredno, da bi se pregovarjal o stvari, ki mu je bila dovolj znana. Nato pokaže krvavi sled na tleh.

„Moj brat se je marsikatero zimo učil modrosti; ali mi more povedati, odkod prihajajo ti sledovi?“

„Na preriji so bivoli in volkovi, časih tudi kugarji.“

Mathoree se ozre tja na grmovje in zapove nekaterim vojščakom, naj ga preiščejo. Stari lovec se močno začudi, ko se vrnejo z novico, da niso zasledili nič sumnivega. Nato glavar razjaše in stopi z lovцем na stran.

„Ali ni moj oče jahal konja kakor velik vojščak belih ljudi?“ vpraša Indijanec in mu zaupno položi roke na rame.

„Nikoli! Wahcondah mi je dal dve dobri nogi, da ji rabim. Šestdeset let sem se potikal po gozdih, deset let sem živel na preriji, in le malokdaj mi je bilo treba pomoči drugih stvorov Gospodovih.“

„Zakaj je prišel moj oče iz senčnih gozdov na solnčno prerijo?“

„Prebil sem mnogo srečnih let v gozdih,“ odgovori starec malone žalosten, „ali sekire drvarske so me pregnale iz njih. Ostal sem tamkaj, dokler sem imel prijatelja, ki se ni hotel ločiti od lovišč svojega rodu. Ko pa je umrl, sem šel na prerijo. Ali ni bilo prav tako?“

„Kar je storil moj oče, je bilo dobro; kar govori, je modro. Toda sedaj mi še povejte, ali poznate belce, ki iščejo svoje živine po preriji, pa je ne morejo najti?“

„Ne poznam jih. Videl sem jih sicer, toda ker ne občujem z možmi bele barve —“

Nagloma starec umolkne. Grmičje, na katero je gledal prav tisti hip, se razdeli in vsi njegovi tovariši stopijo iz gošče in naravnost prihajajo k njemu in k indijanskemu spremljevalcu. Zakaj so odšli iz skrivališča, to je stari lovec spoznal takoj, ko je sledil skrbečemu pogledu Middletonovemu: Oprezno se je za precejšnjo valovito višino prikazala oborožena tolpa — Ismael in njegova družina.

Starec si hitro razjasni, da so prijatelji rajši hoteli pozvati divjake na pomoč nego se izpostavljati osveti Ismaelovi.

„Ali je moj brat nastopil vojno pot proti mojemu ljudstvu?“ vpraša starec razljučenega glavarja.

„Moji mladi ljudje so videli, da je velik glavar — naj jim bo torej tudi naklonjen. Tam sta dve ženski — ali imajo rdeči možje kaj vzroka, da bi se ji bali? Ali mislijo, da jih bosta užalili?“

Mathoree se ozre na prikupni ženi. Čelo se mu razjasni, in prijazen nasmeh mu zaigra na ustnih.

„Moj brat vidi, da mi jezik ni razcepljen,“ povzame zopet stari mož; „bledoličniki ne pošiljajo svojih žená na vojno pot, in upam, da ji prijazno vzprejmete in da boste z mojimi mladimi možmi pokadili pipo miru.“

„Naj bodo dobro došli,“ odgovori Mathoree ter si položi roko na prsi. „Pušice mojih vojščakov ostanejo v tulih.“

Samostrinar migne prijateljem, naj pridejo bliže. Navzlic prijaznemu vzprejemu pa je bil Dakotahec jako pozoren, ker se je bal vojne zvijače. Kazalo ga je torej opozoriti na sovražne namene Ismaelove, obenem pa zaprečiti boj, ako bi bilo mogoče. Po kratkem posvetu s Pavlom in Middletonom stopi starec zopet h glavarju.

„Ali vidi moj brat oni-le grič, ki se dviga kakor sinja megla na obzorju?“

„Mathoree ni krt.“

„No, tamkaj se je naselil Dolgi nož s svojo prtljago.“

Divje veselje se zablisne divjaku v očeh, nato pa ukaže vojščakom zajahati in tri konje oddati belcem. „Ženski naj gresta tudi z nami,“ je dejal in krenil proti skali.

Ismael, ki je bil zapazil gibanje med Indijanci, je mislil, da ga bodo napadli, in je razpostavil svojo družino v čelno vrsto. Ali divjaki so oprezno odjahali v polkrogu mimo sovražnika, potem pa so se kar najhitreje zapodili proti skali.

Komaj Ismael spozna njih namero, začne živahno streljati nanje. Ali razdalja je bila prevelika, tako da ni zadel nikogar. Videč, da so ga divjaki ukanili, je Ismael krenil za njimi ter časih sprožil puško, da bi Esthero opozoril na pretečo nevarnost.

Na obzorju so se že dvigale večerne megle in skala je bila že zavita v soparico, preden so imeli Siouxi pol pota za seboj. Zdaj pa se je zdelo samostrinarju, da bi bil pravi čas izvršiti svoj načrt. Zajaše k Middletonu in Pavlu ter ju pozove, naj pazita na znamenje, ki bi jima ga dal. „Tatinskega posla nečem biti deležen.

Če zaslišita, da moj Hektor zatuli drugič, bosta videla, da krenem s konjem v stran. Potem jezditu počasi za mano, vse drugo pa prepustita meni. Nihče pa ne sme izpregovoriti besede.“

Nato se obrne k doktorju Battiusu, ki je na oslu le iztežka dohajal krdelo. „Ali vidite jasno zvezdo tam na severnem nebu?“

„Vidim. Kaj je ž njo?“

„Pazite torej. Pobegniti hočemo. Ko odjašem od vas, ustavite osla in jahajte najprej počasi proti zvezdi, da ne vzbudite suma. Potem pa izpodbodite žival in se izročite božji milosti, ki vas zopet združi z nami.“

Dočim je Battius polagoma in precej nerad ustregel zahtevi starega lovca, je le-ta zajahal k Mahtoreeju. Opozoril ga je nato, naj se varuje žene Ismaelove, ki izvestno pozorno straži v taborišču. Glavar samo zaničljivo zmiga z rameni. Toliko pa da dojdejo pod skalo, se res že začuje Estherin glas skozi temo.

„Kdo je spodaj?“ zakriči z višine. „Odgovorite, sicer vam gre za življenje! Sioux ali satan sam — ne bojim se vas!“

Vojščaki ne odgovore ničesar na ta poziv. Vsak obstane na svojem prostoru, dobro vedoč, da ga skriva velika tema. Ta hip sklene uporabiti stari lovec za beg, ker so imeli divjaki dosti posla s konji.

„Hektor, kje si?“ reče tiho.

Pes lahno zacvili; zdajci pa Weuha zagrabí starca za grlo, kakor bi ga hotel poučiti, kako nevarno je zanj, ako ne molči. Vendar zakliče starec še drugič: „Hektor!“ in pes skoči cvileč k njemu. Razkačen pograbi Weuha psa, da bi se mu osvetil, ko se hipoma zopet zasliši glas Estherin. Divjak izpusti psa, da bi poslušal.

„Le tulite in cvilite, kolikor hočete, poznam vas vendarle,“ zakliče Esthera. „Zapalite dračje; pokazali bomo očetu in fantom, kakšne goste smo dobili.“

To je bilo odločilno trenutje za starega lovca. Približa se obema tovarišema, prime molče konja za uzdo in počasi odjaše v noč. Zdajci zaplapola ogenj za njim in oglasi se daljno kričanje, naznanjujoče, da prihaja Ismael. Jahači izpodbodejo konje in se skoro skrijejo v temi.

Nobenega glasu ni bilo slišati od nikoder. Middleton je bil že za to, da bi ustavili upehane živali, ali starec mu nikakor ni pritegnil, češ, da so še zmeraj v nevarnosti.

„Poglejte, kaj leze tamkaj po tleh,“ reče starec. „To mora biti bolen bivól ali pa živinče, ki se je izgubilo od divjakov.“

„To ni nihče drugi nego nabirač prerijskih stenic“, odgovori Pavel. „Hej, doktor, ali ste vi, ali je vaš osel?“

„Jaz sam,“ zakliče prirodoznanec, „toda ubogega osla sem preveč gnal, tako da neče nikamor več.“

„Če neče, pa naj obleži, zakaj muditi se ne moremo.“

Nerad se vda doktor ter sede k starcu na konja. Ker je bila pa teža za žival prevelika, so se črez eno uro ustavili za kratek počitek. Utaborili so se, pripravili ležišče obema ženskama ter se potem poživili z ubogo večerjo, ki sta jo imela Pavel in Middleton s seboj. Nato so spali do dne.

„Le poglej, Middleton,“ vzklikne Inez drugo jutro, „kako lepo vzhaja solnce! Tako lepo in svetlo še ni bilo nikoli.“

Stari lovec se pozorno obrne proti vzhodu. „Solnce!“ pravi črez nekaj časa. „Ne, to ni solnce. Bog nas varuj — ti rdeči vragi so zažgali prerijo!“

„Bog se nas usmili!“ zakličejo vsi ob enem. „Nikar se ne mudimo, starec, zbežimo!“

„Kam? Na tej brezkončni pustinji smo kakor ladja brez kompasa. Samo mirna preudarnost nas utegne oteti.“

Nemudoma stopi na majhno višino, da bi odtod pregledal vso nevarnost. Njegov sklep je bil hitro storjen.

„Siouxi vedo, kje smo, in nas hočejo zadušiti in zažgati kakor zveri v skrivališču. Pogledjte, povsod je vse polno dima, nikjer ni videti izhoda.“

Res so se valili gosti oblaki dima po ravnini, in rdeči plamen za njimi jim je dajal zdaj podobo gorečega poslopja, zdaj se je plazil nevdržno po tleh.

„Grozno je, ako mora človek zreti taki smrti v obraz!“ vzklikne Middleton, pogledavši drhtečo soprogo.

„Bog pomaga vsem, ki si pomagajo sami,“ reče starec. „Kaj bi tožili; čas je, da kaj storimo.“

„Kaj neki?“ vzkliknejo možje. „Ali naj poženemo konje skozi plamen?“

„Kaj še! Ognja se lahko otnem; ali pa ubegnem Siouxom, to je druga reč! Populite suho, nizko travo na tej višini, da bomo stali na golih tleh, potem —“

„Ali mislite s tako otročjimi pomočki ustaviti ogenj?“ reče Middleton.

Starec se pomilovalno nasmehne. „Vaš stari ujec bi bil dejal: Ako stoji vojak pred sovražnikom, sluša povelje!“

Kapitan je dobro čutil očitane in se je ravnal po Pavlu, ki je že marljivo pulil suho travo. Za nekaj trenutkov razgalijo prostor,

vsaj dvajset črevljev v premeru. Na eden konec primera morata leči Inez in Ellen. Da bi se jima ne vnela obleka, ji ukaže starec kolikor mogoče pokriti z nasuto prstjo. Nato stopi na drugi konec kroga, pobere perišče suhe trave, jo ovije okolo ponvice svoje puške in sproži. Tako zapaljeni snopič vrže v visoko travo in se nato umakne na sredo kroga. Tovariši so ga gledali vsi osupli in so bili na vso moč prese-nečeni, videč, kako je okolo njih dogorevalo gorivo, preden ga je dosegel plamen.

„Sedaj ste videli, kako se kroti ogenj z ognjem,“ reče stari mož zmagoslavno.

„Čudovito!“ vzklikne Middleton. „Sam Bog vam je vdihnil to misel!“

„Le držite konje,“ povzame zopet starec, ne da bi se zmenil za hvalo. „Naj le gori ogenj še pol ure, pa lahko odjahamo. Prej ne smemo, zakaj nepodkovani konji bi si opekli kopita.“

Ko ni bilo črez nekaj časa nikjer videti zasledovalcev, je naposled dejal, da bi odšli. „Vi doktor, lahko vzamete mojega konja. Moje noge niso vajene jahanja. Če bi zadeli ob zas-edo, teko konji z enim jahačem hitreje nego z dvema. Če mi potem vzemo beli skalp, naj ga.“ —

Starec se jim postavi na čelo in jih odvede preko ravnine, ki se je še kadila. „Mislim, da nismo daleč od široke reke; pazite torej, ali ne

ugledate svetle proge med dimom. Prej ne bomo varni, dokler ne bo voda med nami in ostrovidnimi Siouxi.“

Molče premerijo morda uro hoda, ko stari lovec krene nekoliko na stran.

„Semkaj pogledjte,“ zakliče tovarišem ter se ustavi pred kotlino, v kateri je ležalo na pol sežgano konjsko ogrodje. „Sedaj lahko vidite, kakšni bi bili, ako bi bili ravnali po svoji glavi in jezdili skozi plamen. Tukaj je bila mlaka, v katero je pribežala žival. Na mojo vero, tukaj je tudi sled o mokasinu!“

„Bržkone je poizkušal jahač oteti žival; toda kje je sam?“

„Poglejte tja, stari lovec,“ povzame Middleton ter pokaže na prostor, kjer je bila zemlja bolj suha in kjer torej ni mogla rasti visoka trava, „tam tudi leži konjsko ogrodje.“

„Prav govorite. Skoro je videti, kakor bi se bili Dakotahci sami ujeli v svojo zanko.“

„Ali se niso utegnili oteti takisto kakor mi?“ vpraša Middleton.

„Ne verjamem. Divjaki imajo malokdaj vžigalo pri sebi, in take puške, kakršna je moja, ni na vsej preriji. Vrhutega beži plamen tako hitro pred vetrom, da niso utegnili dosti premišljati. Sicer pa vzemimo puško v roko, da nas

kdo ne iznenadi; vselej je bolje, ako ima človek prvi strel.“

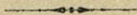
„To je moral biti pa kaj čuden konj,“ reče Pavel, ko pridejo bliže. „Niti glave niti kopita ni videti.“

„Na mojo vero!“ vzklikne starec, „menda govorite prav! Kako li sem mogel imeti ožgano bivolovo kožo za konjsko ogrodje!“

Rekši stopi k tisti reči, ki je ležala pred njimi, in si jo natančno ogleda. „To ni nič drugega nego novo odrta bivolova koža! Ogenj jo je samo ožgal, in kar nič se ne bi čudil, ako bi našli še kos mesa pod njo.“

„Vzdignite konec, stari prijatelj,“ reče Pavel, „morda celo iztaknete že pečeno grbo!“

Starec se zasmije. Ko pa hoče kožo razgeniti z nogo, se le ta zagiblje in zdajci skoči iz nje mladi Pawneejec, s katerim so se bili srečali prejšnji dan.

Osmo poglavje.

Vsa začudena sta se gledala stari lovec in mladi Indijanec.

„Zdaj je skrivnost razjasnjena,“ reče starec. „Legel je bil spat, in ko ga je bil presenetil ogenj, se ga je ubranil pod kožo. Moj brat je dobro došel,“ reče potem Indijancu, „Siouxi so mu zakurili kakor jazbecu.“

„Siouxi so psi!“ reče mladi divjak z nagubanim čelom.

„Res je, ali ti vragi so nam za petami, in veseli me, da sem našel vojščaka s sekiro v roki. Ali bi moj brat pač spremil moje otroke v svojo vas? Če bi prišli Siouxi za nami, bodo moji mladi ljudje pač stali poleg njega, da jih odbijejo.“

„Moj oče bode dobro došel,“ reče Indijanec in si položi roko na prsi.

Nato sta se dolgo časa posvetovala o poti, po kateri bi krenili. Indijanec je tudi povedal,

da je bil šel ogledovat Siouxe, da pa se jim je moral skriti, ker jih je bilo preveč. Tovariše je bil poslal v domačo vas po pomoč. Vrhutega jim je poročil, da sta se Mahtoree in Ismael sporazumela in da prežita na preriji, kako bi jih ujela.

Napotijo se proti bližnji vodi in dospo tja črez uro hoda. Ni bila globoka, toda deroča je bila in kalna. Brž zbijejo nekakšen splav iz drevesnih vej in bivoljih kož ter srečno prepelejo najprej ženski. Nato so se odpravljali možje preko reke. Doktorju se je zdela vožnja prenevarna in izvestno bi se bil mudil in mudil, da se ni zdajci začul poseben krik. Začudeni se ozro v daljo in ugledajo doktorjevega osla, na njem pa Weucho. Za njim je hitela vsa njegova četa. Ugledavši ubežnike, Siouxi divje zakriče, doktor pa neutegoma skoči na splav, da bi ga Indijanec prepeljal črez deročo vodo.

„Sedaj pa hitro na konje,“ dé starec, ko dospo na breg. „Midva z Indijancem pojdeva peš za vami, onostran griča naju počakajte.“

Na določenem kraju so se sešli. Starec je nasvetoval, naj si kje poiščejo skrivališče, kjer bi se nekoliko odpočili. „Bežati pač utegnemo samo ponoči.“ —

Indijanec je bil tudi takih misli in ko je nekoliko časa ogledoval nebo, je pritegnil načrtu samostrinarjevemu.

V kotlini, kjer je stala trava visoka, da bi se v njej lahko skrila mož, so našli dobro ležišče. Dolgo časa je bilo vse mirno; zdajci pa je prihajal stari lovec nemiren. „Pawneejec,“ je dejal, „zdi se mi, da sneži. Sedaj tudi vem, zakaj ste prej tako pozno ogledovali oblake. Celo veverica bi morala po snegu zapustiti kaj sledu. In na mojo vero, tam se tudi že kažejo Siouxi, ti rdeči vrage! Prihulite se vsi, sicer bomo ujeti, preden mine pol ure.“

Vsi se takoj sklonejo, ali marsikateri pogled je šinil preko trave tja na Siouxe, ki so se v čimdalje ožjem krogu bližali kraju, kjer so bili skriti ubežniki. Izvestno so bili divjaki uverjeni, da so njih sovražniki blizu, sicer bi bilo kje kaj sledu po palem snegu. Ko se Mahtoree s svojo tolpo približa na petdeset korakov, primeta Pavel in Middleton za puško, ali stari lovec je bil oprezno razsul smodnik s ponvice, da bi vso družbo ohranil posledice prenačlega ravnanja.

„Kakor možje moramo prebiti svojo usodo. Ali kaj bi streljali brez uspeha? To bi bilo toliko kakor smrt.“

Starec se dvigne po teh besedah. Divji krik iz kakih sto grl mu zazveni naproti. Samo Mahtoree je vzprejel ubežnike dostojanstveno, kakor gre glavarju. Ali iz mračnih oči se mu je čitalo, da ne namerja nič dobrega. Brez mnogo

besed je ukazal, naj možem vzamejo orožje in sosebnost dobro pazijo na mladega glavarja. Potem zasedejo konje in se napotijo proti svoji vasi.

Tja dospevši, se zbero indijanski veljaki na posvet. Sredi njih je stal Mahtoree, nedaleč od njega pa Ismael z družino pred kočo, za katero so zahvaljali gostoljubnost zaveznih Indijancev. Da je bila pogodba, sklenjena med Ismaelom in divjaki, ugodna, je bilo jasno; zakaj vrnili so mu bili ugrabljeno živino, in mirno se je pasla pod nadzorstvom starejših deklic. Vendar pa menda Ismael ni prav zaupal novim prijateljem, zato je bil svoje vozove kakor nekakšno bran razpostavil okolo svoje koče.

Zvezana na rokah in nogah, sta ležala Middleton in Pavel na klopi, nekoliko korakov od njiju pa je bilo videti ob kolu, trdno zabitem v tla, mladega pawneeškega glavarja, ki ni bil nihče drugi nego Trdo srce sam. Samo staremu loveu so bili z ozirom na njegova leta pustili svobodo, ali nedaleč od njega je stražilo nekaj mladih vojščakov, tako da mu še misliti ni bilo na beg.

Starec stopi k mlademu glavarju, zročemu v daljo. „Siouxi se posvetujejo zaradi mojega brata,“ je dejal.

„Štejejo skalpe svojih vojščakov, ki vise v mojem wigwamu.“

„Srce mi je žalostno zaradi vas, sin moj; ali nimate nič poročati svojemu rodu?“

Glavar ga pogleda neodločen. „Pojdite v vas mojega rodu ob Platski reki,“ pravi potem tiho, „zakličite ime Trdo srce na glas, in nobeden Pawneejec ne bode gluh; potem vprašajte po mladem žrebetu, ki je hitrejši nego losos, in priženite ga po skrivnih potih semkaj.“

„Bom, brat moj, in povedal mu bom, da ga potrebuje njegov gospodar, ki ga je vzredil.“

„Tako je prav. Zakoljite žrebe na mojem grobu, da Trdo srce lahko kot glavar stopi pred Wahcondaha.“

Obraz Indijančev se nagloma izpremeni. Stari lovec se ozre in zapazi, da so se Siouxi prestali posvetovati in da se Mahtoree z dvema odličnima vojščakoma bliža svoji žrtvi.

Deveto poglavje.

Mahtoree sreča na poti Ismaela, Abirama in Esthero. Prvi pogled na mračno lice Ismaelovo mu je pokazal dovolj razločno, da preti nevarnost premirju, sklenjenemu z belci.

„Starec,“ povzame Ismael in prime starega lovca za roko, „povejte temu-le rdečemu vragu pošteno po indijansko, da sem se naveličal čakati, kdaj mi izpolni obljubo.“

Ko starec drage volje prestavi te besede, vpraša Mahtoree kakor začuden: „Ali zebe mojega brata? Tukaj je bivolskih kož v izobilju. Če je lačen, mu bodo moji mladi ljudje prinesli divjačino v šator.“

Ismael preteč dvigne pest. „Povej ležnivemu psu, da sem prišel kot svoboden mož vpraševati po svojem imetju; zahtevam, da mi izroči Elleno, Inez in tebe samega, kakor sva se dogovorila.“

„Prijetelj,“ reče starec in se nekamo čudno nasmehne, „povedal mu bom to zahtevo, pa ne vem, ali jo izpolni.“

Glavarju se naježe obrvi, ko mu stari lovec prestavi Ismaelove besede, in oko se mu za-
blisne.

„Mahtoree ne bo dal nikogar, ki že prebiva v njegovem stanovanju!“ pravi nato precej določno in se obrne, da bi se posvetoval z zbranimi vojščaki.

Ismael je nato razdrl svoje šatore in skoro potem z vso rodbino odšel iz taborišča svojih zaveznikov. Nihče ga ni zadrževal. Krenil je ob reki navzdol kako miljo daleč in si ondu na višini postavil šatore.

V tem so se Siouxi pripravljali na svoje delo. Stare ženske so že marljivo tekale od koč do koč, da bi razvnele vojščake. Pripovedovale so o sinovih in očetih, katerih skalpi so se bili posušili v pawneeških wigwamih, ter so že sramotile jetnike, ki so jih bili prignali sredi odprtega prostora. Ko pipa obkroži vse glavarje, vstane eden izmed njih ter zahteva, naj se prično muke.

Mahtoree mu pritegne. Zdajci pa stopi star vojščak predenj, ga nagovori s slabotnim, zamolklim glasom in zahteva na splošno čudenje, naj mu prepusti mladega Pawneeja kot podporo v starosti. „Moj dan se nagiblje,“ je dejal, „moj wigwam je prazen, in nikogar nimam, da bi mi nosil divjačine.“ Rekši razreže jetniku vezi.

Nihče se ni upal ugovarjati uglednemu možu. Ali jetnik sam se mu upre, rekoč: „Moj oče je star, toda vsega še ni videl. Bivol ne more biti netopir — Pawneejec ne Sioux!“

Prijel je bil starca za trdo nagubano roko in si jo spoštljivo položil na glavo; ko pa je ljuto kričanje okolo njega pričalo, da so vsi divjaki razžaljeni zaradi njegovih besed, se je uporno obrnil k njim. Zdajci se zgane in poslušaj v daljo; tih nasmeh se mu razlije po obrazu. Nagloma plane Weucha na znamenje Mahtoreejevo kakor razkačena zver nanj in vzdigne sekiro, da bi mu razcepil glavo. Ali mladi glavar mu izvije orožje, in Weucha sam se zgrudi z razklano črepinjo na tla. Visoko vihteč krvavo sekiro, si Pawneejec preseka pot skozi množico in plane nevdržno na višino.

Siouxi so stali, kakor bi bila udarila strela mednje. Ali samo nekaj hipov. Iz sto grl zazveni razkačen krik, in sto vojščakov udre za beguncem. Mahtoree pa jih pozove nazaj, zakaj ugledal je bil ob reki tolpo oboroženih Pawneejev, proti katerim je hitel jetnik.

Pač je mislil, da se mu bode mladi glavar osvetil za sramoto. In da je bila ta misel upravičena, je precej spoznal. Oborožen z lokom, sulico in tulom, se je pawneeški glavar že pripravljaj, da z vso četo na konjih prebrede reko.

Mahtoree se ozre po svojih jetnikih, nato tja na šatore Ismaelove. Vedel je le predobro, da se mu bode treba braniti na dve strani. Ukrenil je, da so dobile ženske nože v roke, ako bi bila sila; nato pa je na čelu svojih vojščakov odjahal proti reki.

Stari lovec ni prezrl ničesar, ali oprostiti ni mogel prijateljev. Zdajci se domisli zvijače. Nedaleč od sebe zapazi koruzen strok, ki ga je bil prinesel s sabo doktor, da bi ga bil dal oslu. Ž njim privabi starec osla k sebi, ki zariga od radosti, ugledavši slaščico.

Bilo je prvič, da so Indijanke začule grozni glas neznane živali. Grozovito prestrašene se razkrope na vse strani, stari lovec pa nemudoma prereže vezi svojim tovarišem in jim pomore na noge. Ko se je pa ukvarjal s tem poslom, se je nenadoma priplazil k njemu Ismael s svojimi sinovi. Ne da bi kaj govoril, ukaže vse skupaj, tudi starega moža, novič zvezati. Nato planejo k šatoru, kjer sta bili Inez in Ellen, posade prestrašeni ženski na konje, in potem zdirjajo proti Ismaelovemu taborišču.

Deseto poglavje.

V tem sta se sovražni stranki trudili, da bi druga drugo zvabili črez reko. Mladi Pawneejec se naposled naveliča nepotrebne nagajanja in odide s svojim krdelom ob reki, da bi kje našel kraj, kjer bi lahko brez izgube prebredel vodo.

Sredi reke je bila nekje peščenina, ki se je le nekoliko dvigala iz vode. Tamkaj požene Trdo srce konja v vodo in srečno dospe na peščeni otok. Mahtoree tudi zajezdi v vodo, dajoč nasprotniku različna znamenja, da mu je prijatelj, in vrže celo svojo puško nazaj na breg. Lokavi Sioux se ni zastonj zanašal na plemenitost nasprotnikovo. Tudi ta vrže puško na breg. Nato je samo s sulico, lokom in nožem oborožen in s ščitom na roki pričakoval sovražnika. Ta stopi na otok in vljudno namigne Trdemu sreču, naj pride bliže. Glavar stori tako, na pol pota ustavi konja in trdno upre oko v Mahtoreeja.

„Naj Pawneejci pogledajo od jutranjega do večernega solnea“, povzame Mahtoree, „pa bodo videli, da je vsem rdečim možem dovolj prostora na preriji“.

„Pawneeški volkovi ne beračijo pri Siouxih prostorov za svoje wigwame; če hočejo loviti, ne razpošljejo nikogar, da bi vprašali Mahtoreeja, ali so Siouxi na preriji.“

„Duh mojega brata je zmeden,“ reče Mahtoree navidezno prijazno ter pokaže na taborišče Ismaelovo. „Tam je tolpa belokožcev — bogati niso, mi smo ubožni; če bodo Pawneejci s Siouxi pokadili pipo miru, bodo lahko rekli: To je vaše, to naše.“

„Ne; Trdo srce nikoli na napada tujcev. Bledolični mogočni glavar je njegov prijatelj.“

„Tedaj pa umri praznih rok, glupec!“ vzklikne Mathoree, položi pušico na lok ter jo sproži proti golim prsim sovražnikovim.

Ali Pawneejec je bil pozoren. Skloni se bliskoma na konju, potem ga izpodbode, da se visoko vzpne, in zabode s sulico Mahtoreeja v prsi. Mahtoree pade raz sedlo, in deroča voda ga odnese.

Razkačeni planejo Siouxi k reki, da bi ujeli mladega glavarja, ali Pawneejci pridejo pred njimi k vodi in jih prisilijo, da se umaknejo. Ker pa je bilo Siouxov preveč, so se morali

naposled sami umekniti. Zdajci jim pride nena-
doma pomoč. Iz majhnega grmovja za njim se
začuje glasen „Hura!“ in precej nato počí nekaj
kentuških pušk. Kakih šest Siousov se zvali
mrtvih na tla, precej nato se prikažejo Ismael
in njegovi sinovi, da bi se poleg Pawneejev
osvetili izdajskim Siouxom.

Dolgo časa se Siouxi niso mogli več upirati.
Zbežali so v najdaljnejša skrivališča, Pawneeji
pa so udrli za njimi ter posekali še marsikaterega
sovražnika. Vrnili so se šele zvečer. —

Drugo jutro je bilo na preriji zopet vse
mirno, samo v taborišču Ismaelovem je bilo že
zarano vse pokonci.

Ismael sam je hodil resen po taboru, in
tudi Esthera je bila nenavadno resna. Sinovi
so čitali z mračnega obraza očetovega, da je že
ukrenil, česar je treba za prihodnost. Zlasti
Abiram ga je gledal ves v skrbeh.

Zdajci pride Trdo srce v taborišče. Ismael
je izvestno čakal samo njega. Ukaže sinovom,
naj priženo jetnike iz šotorov. Ko Middleton in
Juez, Pavel in Ellen, Bathius in stari lovec
stopijo na plano, Ismael vzprejme novega za-
veznika. Pozdravi ga hladno kakor kdo, ki ne
išče prijateljev, pa jih tudi ne najde.

Ko se vsi rodovinci, sinovi z orožjem v
roki, zbero okolo jetnikov, izpregovori Ismael:

„Danes opravljam službo sodniško in sodil bom po zakonu, ki velja v vsej prirodi: Oko za oko, zob za zob. Vsakomur določim, kar mu gre, pa nič več. Abner, razveži kapitana! Prosti ste, mladi mož, in lahko greste s svojo ženo, kamor hočete. Če želite biti pri nas, dokler ne pridemo do naselbin, ostanite, če ne, pa nikoli ne govorite, da vas je Ismael golega pognal na prerijo.“

Ves presenečen po toliki velikodušnosti, odhiti Middleton k svoji ženi in jej veli, naj zahvali Ismaela. „Na vojaško čast,“ reče sam, „hvaliti vas hočem vse žive dni za to častno vedenje.“

„Doktor,“ se obrne Ismael k Battiusu, „zdaj bom obračunjal z vami. Bil sem pošten proti vam, vi pa ste mi z izdajstvom plačali gostoljubnost. Moja žena, ki ste jo ozdravili trganja, je izpregovorila dobro besedo za vas, in zato dajem tudi vam svobodo, da lahko greste, kamor hočete. Ampak pazite, da ne boste z ljudmi, kakršen sem jaz, sklepali pogodbe, katerih se nečete držati.“

Nato se obrne k Pavlu. „Z vami, Pavel, imam dolg in težak račun. Ampak skleniti ga hočem kar ob kratkem, ker pravi moja žena, da vas pozna od prej za poštenega fanta in ker ste deklici dobri. Mislil sem, da bode kdaj pozneje ostala v moji rodbini; ako pa hoče iti z

vami nazaj v naselbine, jo vzemite in bodite srečni. Ravnajte lepo ž njo, da mi ne bode žal, ako vas izpuščam brez kazni. Če hočete ostati pri nas, dokler ne pridemo blizu k naselbinam, ste nam tudi dobro došli.“

„Kapitan Middleton pravi, da ga nekateri njegovi vojaki iščejo blizu pawneeških vasi. Najrajši bi ga spremil tja.“

„Tudi prav, pa se ločite čim prej. Spodaj je konj dovolj; izberite si jih, kakršne hočete, pa pojdite z Bogom.“

„To ni mogoče, dokler ostane pri vas ujet stari lovec, ki je bil že pred petdesetimi leti prijatelj moje rodbine,“ reče Middleton. „Kaj je storil, da ga ne izpustite?“

„Nič ne vprašujte,“ reče Ismael osorno. „S tem možem imam še razpravljati o rečeh, ki jih ni treba vedeti častniku Združenih držav. Pojdite, dokler vam je pot še prosta.“

„Bil bi nehvaležen in prekršil bi svojo dolžnost proti postavam,“ odgovori Middleton, „ako bi prepustil tega jetnika vam, ne da bi vedel, kaj je zakrivil.“

„Poglejte torej,“ reče Ismael in potegne iz žepa kroglo, ki so jo bili našli v mrtvem Asi. „S to kroglo je ustrelil najboljšega sinu, ki je kdaj veselil očetovsko oko.“

„Tega ni storil!“ odgovorita Middleton in Pavel skoro obenem.

„Ne?“ vpraša Ismael zateglo.

„Ne,“ ponovi Middleton, „tudi mi vemo o tem krvavem dejanju. Bili smo mu priče od daleč.“

Stari lovec pa plane ves ogorčen pokonci. „Jaz, jaz da bi bil storil kaj takega?“ vzklikne ljuto. „Znajte — zdaj sem ga spoznal, tam-le je morilec!“ pristavi in pokaže na Abirama. „Videli smo od daleč, kako je ustrelil vašemu sinu kroglo v hrbet in potem pobegnil kakor Kajn! Videli smo, kako se je vaš sin kakor ranjen medved opotekel v grmovje in tamkaj izkrevavel.“

Bled in drhteč ga je poslušal Abiram. „Laže, laže! Umoril ga nisem, samo branil sem se proti njemu — —“

Ismael krepko upre oko v svaka. Abiram nehote povesi oči. „Dosti vem,“ vzklikne Ismael z groznim, pretečim glasom. „Sinovi, razvežite starca in postavite brata svoje matere na njegovo mesto.“

„Ne dotikajte se me!“ zakriči Abiram. „Bog vas bode kaznoval, ako položite prst name!“

Mladi možje obstanejo kakor preplašeni. Ko pa stopi Abner odločnega obraza proti njemu, se zločinec obrne, da bi zbežal. Sinovi ga ujemo in zvežejo.

„Jutri bomo storili ž njim, kar je prav,“ reče Ismael. „Zdaj pojdi vsak svojim putem.“

Nedolgo potem so se ločili. Skoro je bilo hladno. Trdo srce migne svojim prijateljem in se napoti ž njimi proti daljni svoji vasi.

Ismael je potrpežljivo čakal, dokler se niso vsi izgubili v dalji, nato pa je ukazal razdreti šatore. Ko se je to zgodilo, stopi k svaku.

„Z morilcem nečem nazaj v naselbine. Toda brat si moje žene in ako tudi moraš umreti za veliko žalost, ki si jo nam provzročil, pa vendar nečem oskruniti rok s tvojo krvjo. Tukaj je puška, nabita s kroglo, ki si ž njo ustrelil Aso. Dobro bode zadela, stopi tja za grm in končaj si kleto življenje. Odpuščam ti, kakor ti odpušča moja žena, in Bog sam bo sodnik tebi in meni.“

Rekši se obrne in migne sinovom, naj se pripravijo za odhod. Sam ostane — s puško v roki, da bi pazil, ali Abiram izvrši njegov ukaz ali ne. Pač je čakal četrť ure; potem pa je poknil strel, zaslišal je, kako je padlo težko truplo in kako je nekaj zaječalo za grmom, potem se je molče obrnil in odšel za vozovi. Prišedši v naselbine, se je njegova družba porazgubila med drugimi, in nihče ni še kaj čul o tem posebnem možu in o njegovih potomcih.

Enajsto poglavje.

Pawneeški glavar je s spremljevalci brez ovir došel v domačo vas. Slavili so ga na vso moč ter ga proglasili za najhrabrejšega glavarja.

Navzlic temu, da so bili naši prijatelji sedaj precej varni, so bili vendarle veseli, ko so našli oboroženo četo Middletonovo, ker bi v njenem spremstvu lažje premagali težave na poti proti naselbinam.

Middletonovi vojaki so bili že od Indijancev kupili dva čolna, in na njih se je hotela odpeljati vsa družba po reki. Slovo je bilo kaj iskreno in presrečno. Ko so posedli v čolniča, je bilo vsem čitati z obraza veselje, da utegnejo po tolikih nevarnostih oditi s pustinje. Samo stari lovec je bil videti žalosten.

„Tam-le ob zemeljskem rtiču ustavite, da stopim iz čolna,“ dé naposled tiho.

„Kaj?“ vzkliknejo vsi kakor iz enih ust. „To ne sme biti! Poslednja leta morate prebiti pri nas.“

„Ljubi otroci, ne grenite mi zadnjih trenutkov! Že dolgo sem se poslovil od hrupa in malopridnosti po naselbinah. Najsi živim tukaj na pustinji, sem vendar zadovoljen in srečen. Naj lovim bobre, dokler ne zatisnem starih oči. Trdo srce, ta vrli glavar, ki je tolikanj podoben sinu mojega starega prijatelja Chingachgooka, mi bode storil poslednjo službo. Dolgo mu ne bode treba čakati.“

„Tedaj vam nikakor ne moremo izpričati svoje hvaležnosti?“ vzklikne Middleton ginjen. „Pošljemo vam vsega, česar vam je treba za zimo, smodnika, svinca. Ampak nikoli ne zabite, da imamo tudi streho in ogenj, kjer se lahko ogrejete.“

„Pustite, pustite, otroci,“ odgovori starec in migne brodarju, naj zapelje h kraju. „Ne težite mi srca; dajte mi roko, in Bog vas čuvaj na vseh potih!“

S solznimi očmi mu vsi sežejo v roko, potem stopi na breg, zažvižga psu in se obrne na odhod. Dolgo je še slonel, oprt na svojo puško, in gledal za njimi, dokler se niso skrili za ovinkom.

Naši prijatelji so nato potovali srečno in hitro. Inezin oče je bil izredno vesel, ko je zopet objel ugrabljeno hčer. Pavel se je poročil z Elleno ter si kesneje kupil posestvo blizu pri-

jatelj. Kaj skoro je bil imovit mož, ker je štedil in pridno delal.

Leto dni pozneje se je doktor Battius navzlic mnogim bridkim uram, ki jih je bil prebil na preriji, zopet napotil na znanstveno raziskovanje. Sree ga je gnalo v vas pawneeško, da bi videl, kako je kaj s starim lovцем. Že spotoma je zvedel po nekaterih Pawneejcih, ki so prišli v naselbine prodajat živalske kože, da je starec jako slaboten in da utegne vsak dan ugasniti. Obvestil je o tem Middletona in Pavla, in ta dva se nista mogla premagati, da ne bi še poslednjič stisnila roke možu, ki sta mu bila dolžna toliko hvalo. Tako se torej napotita na prerijo in lepega jesenskega večera srečno dospeta k Pawneejem. Doktor jima z nekaterimi glavarji pride naproti.

„Ravno o pravem času prihajata, zakaj bojim se, da starec na preživi te noči. Trdo srce se že nekaj dni ne gane od njega in mu streže kakor sin očetu.“

Prijatelji stopijo v kočo glavarjevo in ugledajo tam starega lovca, pokonci sedečega na stolu. Zahajajoče solnce je sijalo nanj. Bil je razoglav, in večerni veter se je igral z njegovimi dolgimi, tenkimi lasmi. Na kolenih mu je ležala puška, ki mu jo je bila pred petdesetimi leti podarila hvaležna Judita Hutterjeva,

drugo lovsko orodje je viselo poleg stola; ob nogah mu je ležal pes Hektor, kakor bi spal. Zvesta žival je bila že davno poginila, toda ležala je tako prirodno, da na prvi pogled ni bilo moči spoznati, da je to le napažena koža Hektorjeva. Okolo stola so stali glavarji, ki so prišli gledat, kako se pravičen in neustrašen vojščak, ki so ga častili in ljubili kot modrega svetovalca, loči od sveta.

Ko stopi Trdo srce z gosti pred umirajočega starca, se skloni k njemu in ga vpraša rahlo: „Ali sliši moj oče glas svojega sinu?“

„Čujem ga,“ odgovori starec razločno, „ali dolgo mi ne bode več zvenel na ušesa.“

Zdaj stopi Middleton k njemu in ga prime za velo mrzlo roko. „Ali moj oče pozna sina, ki mu je dolžan toliko hvalo?“

Starec se zamisli, zdajci pa mu zaigra prijazen nasmeh na bledih ustnih.

„Dobro se spominjam vas in vašega starega strica; veseli me, da ste prišli. Ali bi mi storili poslednjo uslugo?“

„Govorite, vse vam storim.“

„Pri otseških gorah je naselbina, imenuje se Templeton — tam stanuje Oliver Effingham — ponesite mu to-le puško z lovsko torbo in rogom za smodnik vred. Vedel bo, da je to moj poslednji pozdrav.“

„Zgodilo se bo, kakor želite. Ali imate še kaj povedati?“

„Trdo srce,“ povzame stari mož, „navada je pri mojem ljudstvu, da oče blagoslovi sina, preden se loči od njega. — Zaradi blagoslova krščenega človeka ne bode pot pravičnega indijanskega glavarja proti srečnim loviščem niti daljša niti težavnejša. Pred teboj pojdem, in če prideš za mano, bodi mi pozdravljen. — Ko umrem, me položite k poslednjemu pokoju tja, kjer sem živel, daleč od hrupnih naselbin. Na grob Velike kače, ki spi v zemlji svojih očetov ob Otseški gori, so položili prijatelji tako lep kamen —“

„To bodeva storila tudi vam,“ reče Pavel obenem z Middletonom.

„Mislil sem si kaj takega. Ali prosim vaju, ne postavljajta na kamen bahavih besed, ampak samo ime, starost in čas smrti, potem pa še izrek iz Svetega pisma. Drugega nič.“

Moči so mu ginile očividno; samo na očeh se mu je poznalo, da še ni ugasnil. Zdajci začuti Middleton, kako mu stisne roko, vidi, kako se s pomočjo Trdega srca dvigne s stola, kako trdno upre oko na zahajajoče solnce in se postavi krepko kakor vojak, ki ga zove najvišji vojskovodja predse. Nato zakliče razločno: „Tukaj sem, moj Bog!“

Rekši se zgrudi na stol in izdihne. Vsi so stali molče ob častitem mrliču.

„Wachcondah ga je poklical, in odzval se mu je,“ izpregovori Trdo srce, „krepak, pravičen in moder vojščak se je preselil na blažena lovišča svojega rodu. Otroci, spominjajte se pravičnega belega glavarja, ki je bil vreden, da bi bil rdeč mož.“

Drugo jutro so Indijanci slovesno pokopali Natanaela Bumppa pod hrastovim drevjem. Še dandanes čuvajo tisti kraj, kakor bi bil posvečen, in ga kažejo vsakomur, kdor prihaja k njim. Na grobnem kamenu pa je napis, kakršnega si je želel stari lovec, in spodaj sečitajo besede:

Naj nihče kdaj ne moti njegovega miru!

Spisi za narod in mladino.

Z * označene knjige so primerne za šolarske knjižnice.

Aladin s čarobno svetilnico (s podobami)	10	kr.
Alešovec Jak.: Jama nad Dobrušo . Pravljica iz starodavnih časov	20	"
— * Kustoca in Vis , popis vojske na Laškem leta 1866	20	"
— Vojska na Turškem od leta 1875 do konca leta 1878. II. natis	36	"
Trdo vezano	46	kr.
— Vrtomirov prstan ali zmaj v Bistriški dolini. Ljudska pravljica	20	"
Amicis - Miklavčič: * Sree , 4 zvezki po	20	"
Vsi 4 zvezki skupaj vezani v lepih platnenih platnicah 1 gld.	20	kr.
* Andersenove pravljice za mladino. Izbral in poslovenil Fran Nedeljko. S podobami, trdo vezane	50	"
Berthet-Sušnik: Sita , mala Hindostanka. II. del	24	"
— * Izanami , mala Japonka. III. del	24	"
Bojte k, v drevo vpreženi vitez. Pravljica	8	"
Borislav: * Spominski listki iz avstrijske zgodovine	24	"
Trdo vezani	34	kr.
Brezovnik Ant.: * Zakaj? — Zato! Zbirka pravljič, pripovedk in legend za šolo in dom. Trdo vezano	30	"
Cerkvica na skali . Pravljica	12	"
Cimperman Jos.: Pesmi . 1888	90	"
V platno z zlato obrezo 1 gld.	70	kr.
Costa dr.: Postojnska jama	20	"
Črni bratje . Povest	20	"
Doma in na tujem . Povest, 1889	20	"
Dominicus: * Narodne pripovedke za mladino . I. in II. zvezek po	24	"
— * Pravljičice in pripovedke za mladino, 1889	36	"
— * S prestola na morišče . Zgodovinska povest	20	"
Dve igri za slovensko gledališče. 1. Juran in Zofija. 2. Štepan Šubic	20	"
Eno leto med Indijanci . Povest	20	"

Erazem Predjamski. Povest	10	kr.
Freuensfeld Josip: *Venček pravljic in pri- povedek	20	"
Funtek A.: Knjižnica za otroke (s podobami).		
12 zvezkov po 6 kr., vsi skupaj	60	"
(Vsebiha: Mati in sin; Ubožni Tonče; Uboga družina; Ne bodi radoveden; Božje oko bdi; Juriče in Zorka; Sosedu; Lahkomiselna pri- jateljca; Ne vodi nas v skušnjava; Otroci v gozdu; Vihar na morji; Ivan Hromec.)		
Genovefa, sveta grofinja. Mična in ganljiva pri- povedka	16	"
Hildegarda, zveličana cesarica. Sveta povest	20	"
Hirlanda, bretanjska vojvodinja. Podučna povest po Krištofu Šmidu	20	"
Hitri računar z ozirom na sedanji denar po av- strijski veljavi in na novo mero in vago.		
Trdo vezan	40	"
Hladnik I.: *Na valovih južnega morja. Pravljica	14	"
Hoffmann: *Čas je zlato. Podučna povest za mladost	36	"
Hoffmann-Funtek: *Kako vzgaja usoda. Povest (s štirimi jeklorezi)	40	"
— *Kar Bog stori, vse prav stori. Povest (s štirimi jeklorezi)	40	"
— *Peter Prostak. Povest (s štirimi jeklorezi)	40	"
— *Bog pomaga. Povest (s štirimi jeklorezi)	40	"
Hopfen-Funtek: *Kako je izginil gozd. Povest	20	"
Hubad Fr.: *Pripovedke za mladino. I., II. in III. zvezek po	20	"
Ključec lažnjivi	20	"
Keller J. A. dr.: Prst Božji ali izgledi božjih kazni. I. in II. zvezek po	20	"
Kosi A.: Šaljivi Jaka. Zbirka najboljših kratko- časnic za slov. mladino. I. in II. zvezek po	24	"
— *Sto narodnih legend. Slovenski mladini in preprostemu ljudstvu v pouk in zabavo.		
Trdo vezane	60	"
Kredba-Podkrajšek: *Izdajalca domovine. Povest	20	"
Leban Janko: *Šestdeset malih povesti za otroke	16	"
— *Sto beril za otroke	20	"
— *Na različnih potih. Povest, primerna dečkom od 11. do 14. leta. Trdo vezano	24	"

Leban J.: Mirko Poštenjakovič . Povest za mlad.	20	kr.
— Pri Vrbovčevem Grog i. Povest za mladino	20	"
— Nezgoda na Palavanu . Povest	20	"
Natanael Bumpo (Cooper). Strelec . Povest. I. z.	24	"
— Poslednji Mohikanec . II. zvezek	24	"
— Stezosledec . Povest. III. "	24	"
— Naseljenci . Povest. IV. "	24	"
— Na preriji . Povest. V. "	24	"
Malavašič Fr. : Strije Tomova koča ali življenje zamorcev v severni Ameriki. Trdo vezano	70	"
Mali palček (s podobami)	10	"
Mali vseznalec ali zbirka lahko izpeljivih posku- sov iz fizike, mehanike itd., smešnic, zastavice z navodom o punktiranji ali geomanciji	30	"
* Maršal grof Radecki	20	"
May-Pretnar : Eri . Povest	20	"
Močni baron Ravbar . Zgodovinska povest	20	"
* Najdenček ali pravični se tudi živine usmili	20	"
Naselnikova hči , evetlica pustinje	20	"
Nikolaj Zrinjski , hrvatski junak	20	"
Pavliha nemški v slovenski obleki	20	"
Pod turškim jarmom . Povest	20	"
Podkrajšek H. : Car in tesar . Zgodov. pripoved	20	"
Potovanje v Liliput . Čudovita zgodba	20	"
Repoštev , duh v Krkonoških gorah. Pravljica	20	"
* Ribičev sin . Pravljica	10	"
* Robinzon . Povest za slovensko mladino (s po- dobami). Trdo vezano	50	"
Sanjske bukve (s podobami)	15	"
Šmida Krištofa : Sto malih pripovedek za mla- dost. Trdo vezano	40	"
Tolstoj-Podravski : Rodbinska sreča . Roman	40	"
Tkalec I. : Tiun-Ling , kitajski pomorski razbojnik	20	"
* Trnjulčica (s podobami)	10	"
Trstenjak D. : V delu je rešitev . Podučna povest	30	"
Urbanec Iv. : Knez Črni Jurij . Zgodov. povest	20	"
* Venček vezilnih daril ali vošilne pesmice	20	"
Vjetnik na galeji . Podučna povest	10	"
Vrabl R. : Božični darovi	20	"
— Vstajenje	20	"
Vrehlicky J. : Barvaste črepinie . Zbirka povestij in pesmij	30	"

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000113273

